

Structuur*visie*

Maastricht 2030

Ruimte voor ontmoeting

Gemeente Maastricht

Structuurvisie *Maastricht* 2030

Ruimte voor ontmoeting

Gemeente Maastricht

Voorwoord

Maastricht heeft een grote aantrekkingskracht op mensen. Hier wordt gewoon, gewerkt bij de vele bedrijven, geluierd in de parken, genoten in de theaters, gestudeerd op de scholen, gekieënd in de buurthuizen, gezwommen in de zwembaden. De stad kent een grote diversiteit aan voorzieningen én ontmoetingen tussen mensen. Daarnaast biedt Maastricht een historische uitstraling, bijzondere architectuur en een hoge kwaliteit van de inrichting van de openbare ruimte. En ook de bijzondere structuren in de wijken en het groene landschap dat de stad omringt, spreken tot de verbeelding. Zo'n stad trekt bewoners en bezoekers aan. Want een stad wordt gemaakt voor en door de mensen die er in leven. Uiteindelijk is dat wat een stad aantrekkelijk maakt: de ontmoetingen tussen mensen.

'Ruimte voor ontmoeting' is dan ook het centrale thema van de Structuurvisie Maastricht 2030, die ik u namens het gemeentebestuur aanbied. Deze structuurvisie is tot stand gekomen via een uitgebreid participatieproces en kent daarom een breed maatschappelijk en politiek draagvlak. Deze structuurvisie markeert de overgang naar een nieuwe periode in de stadsontwikkeling.

Aan de groei is een eind gekomen. Het aantal inwoners van de stad stabiliseert; aan nieuwe grootschalige woonwijken, kantoorlocaties en bedrijventerreinen is geen behoefte meer. In het verleden werd van bovenaf bepaald waar mensen behoefte aan hadden in plaats de werkelijke behoeften op het gebied van wonen, werken en recreëren centraal te stellen. Anno nu is er grote behoefte aan flexibiliteit, herbestemming van bestaande gebouwen en tijdelijke functies op een plek. Ook willen inwoners meer betrokkenheid bij ontwikkelingen in hun directe leefomgeving. Kortom, er is grote behoefte aan het bieden van ruimte aan initiatieven. Daarbij is een andere werkwijze noodzakelijk en dit vraagt ook om nieuwe instrumenten. Maastricht is niet bang voor deze nieuwe periode. Sterker nog, wij grijpen de kansen die dit biedt juist met beide handen aan.

In de Structuurvisie 2030 maakt Maastricht heldere keuzes. Maastricht gaat voor een versterking van de internationale positionering, zorgt voor een robuuste en duurzame bereikbaarheid, investeert in groen en landschap en vergroting van de stedelijkheid en ontmoeting. Vervolgens kiest de gemeente Maastricht ook voor een duidelijke rol. De gemeente heeft de taak om te zorgen voor een solide raamwerk: de infrastructuur (weg en spoor), het landschap (groen en water) en de voorzieningenstructuur (in zowel de buurten als de binnenstad). Binnen dit raamwerk faciliteert de gemeente ontwikkelingen van onderop. Daarnaast gaat de gemeente Maastricht actief aan de slag door nieuwe instrumenten (ruimtelijke en financieel) te ontdekken in het Maastricht-LAB. Dit doen we samen met alle partijen die de stad vormgeven.

Al met al maakt de stad duidelijke keuzes voor het stedelijke raamwerk op de langere termijn. Ik nodig partijen uit initiatieven aan te dragen voor versterking en invulling van dit raamwerk om op die manier samen te werken aan de ontwikkeling van de stad. Maastricht is al ruim 2000 jaar in transformatie en zal dat ook altijd blijven. En dat is maar goed ook.

Maastricht, juli 2012

Gerdo van Grootheest

WETHOUDER RUIMTELIJKE ORDENING, NATUUR EN SPORT

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Ruimtelijke thema's	12
	Thema 1 Versterken internationale positionering: 'Dansen tussen de schalen'	12
	Thema 2 Robuuste en duurzame bereikbaarheid: 'Keuzemogelijkheid'	14
	Thema 3 Investeren in groen en landschap: 'Versterken en verbinden'	16
	Thema 4 Het versterken van het stedelijk weefsel: 'Stedelijkheid en ontmoeting'	18
3	Totaalbeeld	20
4	Realisatiestrategie	23
5	Transformatie	30
6	Investeringsagenda	36
7	Gebiedsbeschrijvingen	40
	Binnenstad	41
	Stedelijk gebied	46
	Subcentra	49
	Stadsrandgebieden	56
	Colofon	64

Ontmoetingsplek in het Stadspark

1. Inleiding

Maastricht is een stad met een hoge kwaliteit van leven. Die de monumentale uitstraling koppelt aan jeugdige flair. Dankzij de historische binnenstad met zijn levendige pleinen, de Europese ligging, de internationale sfeer, de bruisende studentenpopulatie, het culturele aanbod en de herkenbaar eigen identiteit is Maastricht een stad die ruimte biedt voor spannende ontmoetingen. Waar de mensen die er wonen, werken en verblijven tot volle ontplooiing komen. Zichtbaar creatief, innoverend, sociaal en ondernemend. Een stad als betrouwbare partner waar iedereen meetelt en meedoet.

In Maastricht ontmoeten mensen elkaar in de openbare ruimte. Of het nu in de parken, op pleinen of terrassen is; deze ontmoetingen verrijken het sociale leven en kleuren de culturele omgeving, zowel in de binnenstad als in de woonbuurten. Dit maakt dat Maastricht een stad is waar het fijn is om te wonen, die veel bezoekers trekt en waar bedrijven zich graag vestigen. Het centrale thema voor deze structuurvisie is daarom 'Ruimte voor Ontmoeting'. Om ook in de toekomst aantrekkelijk te blijven als ontmoetingsplek moet Maastricht zich blijven ontwikkelen.

Deze structuurvisie geeft hieraan richting door de ruimtelijke thema's voor de komende jaren te benoemen. Samen met de economische en sociale visie vormt deze structuurvisie het hart van het gemeentelijk strategisch beleid.

Korte terugblik

Eerdere structuurvisies hadden een aantal onderwerpen gemeen. Allereerst stond de transformatie van de stad via grote projecten centraal. Dit is kenmerkend voor de wijze van stadsontwikkeling in de afgelopen decennia. Ten tweede was er over een lange periode sprake van groei. Door de behoefte aan meer woningen, bedrijven en kantoren was ruimtedruk een steeds terugkerend thema.

Desondanks heeft Maastricht ook in die jaren een consequent ruimtelijk beleid gevoerd door de stad

'Niet in de afzondering zullen we ons zelf ontdekken, maar onderweg, in de stad, in de menigte, als ding onder de dingen, als mens onder de mensen.'

(Jean-Paul Sartre)

Ontmoetingsplek bij het Bassin

van binnenuit te vernieuwen. Stadsdelen zijn met gevoel en respect voor de bestaande kwaliteiten en de historische context verbouwd. Hierdoor is het compacte en historische karakter van de stad, evenals de schoonheid van het omliggende landschap, behouden. De ontwikkeling van Maastricht als een compacte stad in een weids landschap is een goed voorbeeld van een duurzaam ruimtegebruik.

Huidige situatie en ambitie

Bereikbaarheid en mobiliteit zijn momenteel thema's van levensbelang voor Maastricht. Daartoe zijn inmiddels grote projecten in voorbereiding of reeds in uitvoering. Het komende decennium wordt voor een bedrag van ruim 1 miljard euro geïnvesteerd in de infrastructuur. Dit is essentieel om als stad aantrekkelijk te blijven als vestigingsplaats voor bedrijven en inwoners, maar eveneens voor bezoekers vanuit de gehele (eu)regio.

Ook het omliggend landschap wordt verder versterkt. In het kader van de Grensmaas is een natuurgebied in wording onder de naam Rivierpark Maasvallei. De ruimtelijke ambitie voor de komende jaren is in de eerste plaats uitvoeren wat we van plan waren. Maar daarnaast kijken we alvast verder vooruit.

Ontwikkelingen en opgave

Er breekt in de stadsontwikkeling een nieuwe periode aan. De verwachting is dat de groei van het aantal inwoners van de stad beperkt is. Daarbij zal het aantal kinderen met zo'n 20% afnemen en het aantal ouderen in dezelfde mate toenemen. Ook wordt een groei van het aantal studenten verwacht. Deze veranderingen brengen met zich mee dat het accent in de stadsontwikkeling verschuift van grootschalige gebiedsontwikkeling naar meer geleidelijke transformatie van het bestaande stedelijk gebied.

De veranderingen in de bevolkingssamenstelling hebben ook gevolgen voor de voorzieningen in stad en regio. De huidige fijnmazige spreiding van voorzieningen zal verdwijnen. De noodzaak neemt toe via gericht beleid de kwaliteit en bereikbaarheid van de voorzieningen te waarborgen. Dit betekent ook afstemming op regionaal niveau tussen gemeenten.

Van belang is dat de stad zich op een zo duurzaam mogelijke wijze ontwikkelt. Duurzaamheid niet als apart thema, maar als rode draad door alle beleids-thema's. Twee thema's zijn relevant voor de structuurvisie: energie en klimaat. De trend is dat traditionele bronnen voor energie (fossiele brandstoffen) schaarser en daardoor duurder worden.

Grote werken: Ondertunneling van de A2

Aandacht voor voorzieningen in buurten en wijken

Basisschool Binnenstad

Ruimte voor groen bij herstructurering

Nadruk op duurzame vervoerswijzen

Dit heeft als gevolg dat de vraag naar meer duurzame vervoersvormen en de behoefte tot auto-onafhankelijkheid zullen toenemen. Een nauwe afstemming tussen de ruimtelijke ordening en het mobiliteitsbeleid moet zorg dragen voor een toekomstbestendige bereikbaarheid.

Maastricht zal ook moeten anticiperen op de veranderingen in het klimaat. In de zomer zal het steeds warmer worden en krijgen we vaker te maken met lange perioden van droogte en hevige stortbuien. In de winter valt er meer sneeuw en wordt het steeds natter met als gevolg dat de Maas vaker zal overstro-

men. Hierdoor is er meer ruimte in de stad nodig voor de opvang en afvoer van water (zowel regenwater als hoogwater van de Maas) en groen.

Ook de behoefte van de burger verandert. De wens naar meer keuzevrijheid en diversiteit neemt toe. Burgers willen meer invloed op hun leven, dus bijvoorbeeld ook op de fysieke vormgeving van hun woning. In de toekomstige stadsontwikkeling zullen het dagelijkse leven van de inwoners en de verschillende leefpatronen en behoeften centraal staan. Door de mobilisering van de samenleving kan (en wil) men zich over grotere afstanden verplaatsen.

De dagelijkse leefomgeving is niet meer vanzelfsprekend de eigen wijk, stad of zelfs regio. Maastricht zal zich nog meer op haar (eu)regionale en (inter)nationale omgeving moeten richten om via afstemming en samenwerking de kansen voor de stad te benutten.

Ruimtelijke thema's

Als antwoord op bovenstaande ontwikkelingen en om de aantrekkelijkheid van de stad voor (bestaande en nieuwe) inwoners, ondernemingen en haar bezoekers te verbeteren gaat Maastricht gericht werken aan:

- versterking van haar positionering als internationale stad ten behoeve van de economische vitaliteit en innovatie van de stad en regio;
- investeren in een robuuste en duurzame bereikbaarheid om het vestigingsklimaat voor inwoners, bezoekers en ondernemingen te verbeteren;
- het landschap versterken en verbinden met de stad zodat het nog meer bijdraagt aan de unieke woonkwaliteit en de toeristische aantrekkingskracht en
- het bestaande stedelijk gebied zorgvuldig en geleidelijk transformeren, waarbij wordt gekomen tot een robuust netwerk van maatschappelijke voorzieningen en aantrekkelijke ontmoetingsplekken en openbare ruimten.

Realisatie

De wijze waarop Maastricht aan deze ruimtelijke thema's gaat werken zal verschillen ten opzichte van de afgelopen periode. Door de onzekerheid over de toekomstige behoefte van de stad en de financiële mogelijkheden, zal het accent komen te liggen op een geleidelijke transformatie van het bestaande. Toch is er behoefte aan een visie op de toekomst. Deze visie betreft in hoofdzaak het raamwerk van infrastructuur, landschap, openbare ruimtes en ontmoetingsplekken. Binnen dit raamwerk spelen thema's als herbestemming, flexibiliteit en tijdelijk gebruik een meer voorname rol. Hierbij zal het dagelijks leven van de mensen in de stad en de verschillende leefpatronen centraal staan. Er zal naar verwachting ook een nieuw instrumentarium nodig zijn. Maastricht wil hiervoor graag als proeftuin dienen.

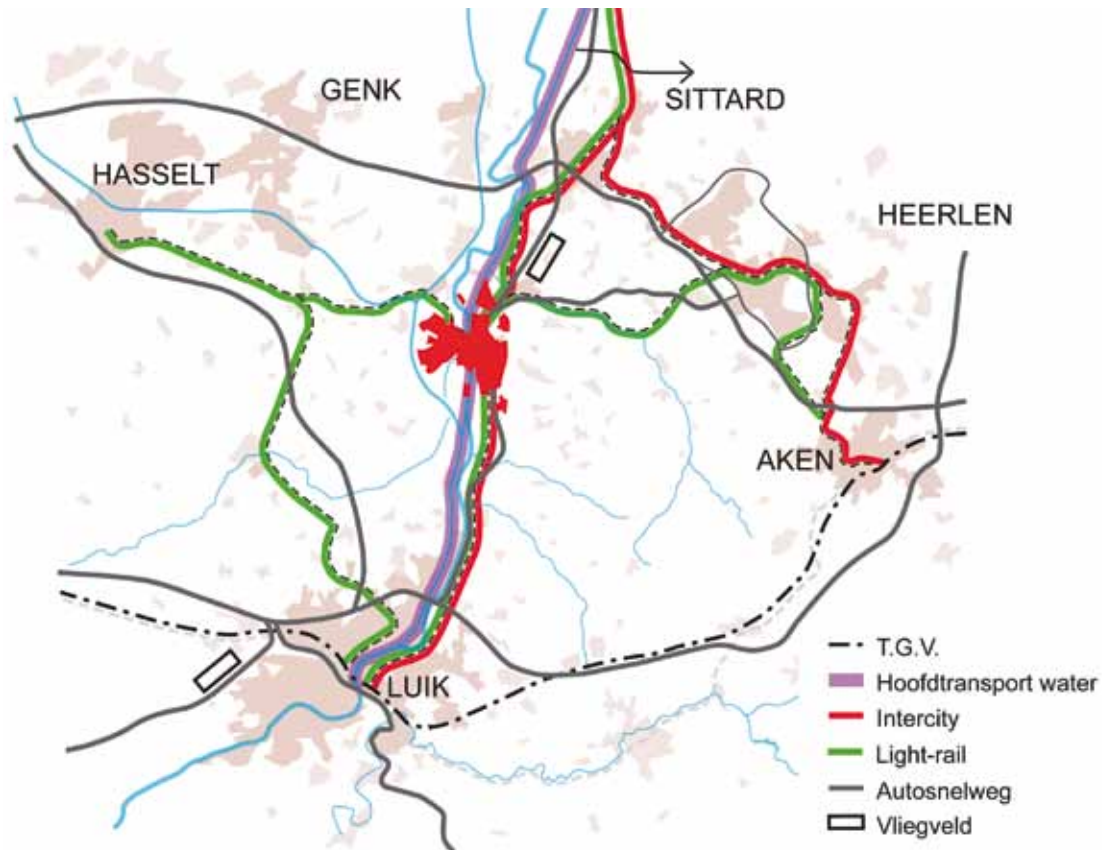
Transformatie bestaand stedelijk gebied

2. Ruimtelijke thema's

Thema 1. Versterken internationale positionering: 'Dansen tussen de schalen'

Maastricht is een stad met een internationale ligging en uitstraling. Ze wordt vaak gezien als een stukje buitenland in Nederland. Binnen Zuid-Limburg vervult Maastricht een belangrijke rol als centrumstad. De gunstige internationale ligging enerzijds en de regionale centrumfunctie anderzijds bieden Maastricht diverse kansen. Zowel op economisch als sociaal gebied is regionale en internationale samenwerking bovendien steeds belangrijker. Maastricht gaat zich de komende periode daarom nog meer op haar omgeving richten. Positionering en samenwerking op verschillende schaalniveaus en met verschillende partners is hierbij cruciaal. Dit betekent dat Maastricht als het ware moet dansen tussen de schalen.

Voor het behoud van de huidige werkgelegenheid en het aantrekken van nieuwe banen en inwoners is het belangrijk dat Maastricht zich samen met de regio profileert als aantrekkelijk woon-, werk- en leefgebied. Een regio met een vrijwel compleet voorzieningsniveau, waarbinnen Maastricht als centrumstad een belangrijke rol vervult. Het is daarom belangrijk een nauwe samenwerking tot stand te brengen met Sittard-Geleen, Heerlen, de provincie, de heuvellandgemeenten en de belangrijkste bedrijven en maatschappelijke partners. Met name op het gebied van economie, wonen, zorg en onderwijs. De agenda voor deze samenwerking is inmiddels vastgelegd in het Kompas voor samenwerking in Zuid-Limburg. Speerpunten in deze strategische uitvoeringsagenda zijn maximale ontwikkeling van de Health Campus Maastricht en de Chemelot Campus in Sittard-Geleen, het ontwikkelen van een structuur- en woonvisie voor geheel Zuid-Limburg,

Versterken euregionale en internationale positionering

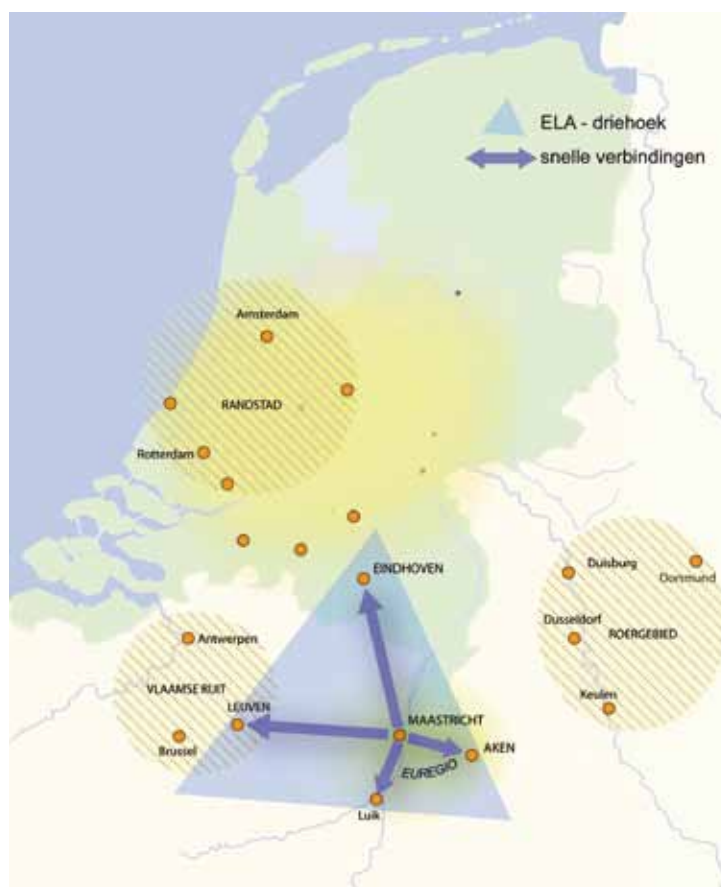
versterking van het toeristisch aanbod en herschikking van primair onderwijs. In het nieuwe samenwerkingmodel concentreert Sittard-Geleen zich op de industriële cluster en sport; Heerlen richt zich op zorg en dienstverlening; Maastricht op kennis, cultuur en bestuur.

Maar samenwerking binnen de regio Zuid-Limburg alleen is niet voldoende. Een duidelijke positionering in het euregionale netwerk is net zo belangrijk voor de gewenste innovatie en economische weerbaarheid. Het internationale karakter en de Europese ligging vormen de kracht van Maastricht. De ambitie Culturele Hoofdstad van Europa 2018 te worden is een belangrijke hefboom om dit te versterken. Door gezamenlijk te werken aan mentale en fysieke verbindingen en tegelijkertijd de culturele diversiteit te koesteren, zet Maastricht zichzelf en de Euregio Maas-Rijn internationaal op de kaart. Ook bij andere ontwikkelingen in de euregio, zoals de campusontwikkeling van de RWTH in Aken, de wereldtentoonstelling in Luik en de nieuwe binnenhaven in Luik is samenwerking van belang. Hiervoor zijn goede verbindingen binnen de euregio en aansluiting op het Europese HSL-netwerk van wezenlijk belang. Evenals goede verbindingen met de (internationale) luchthavens in de nabijheid.

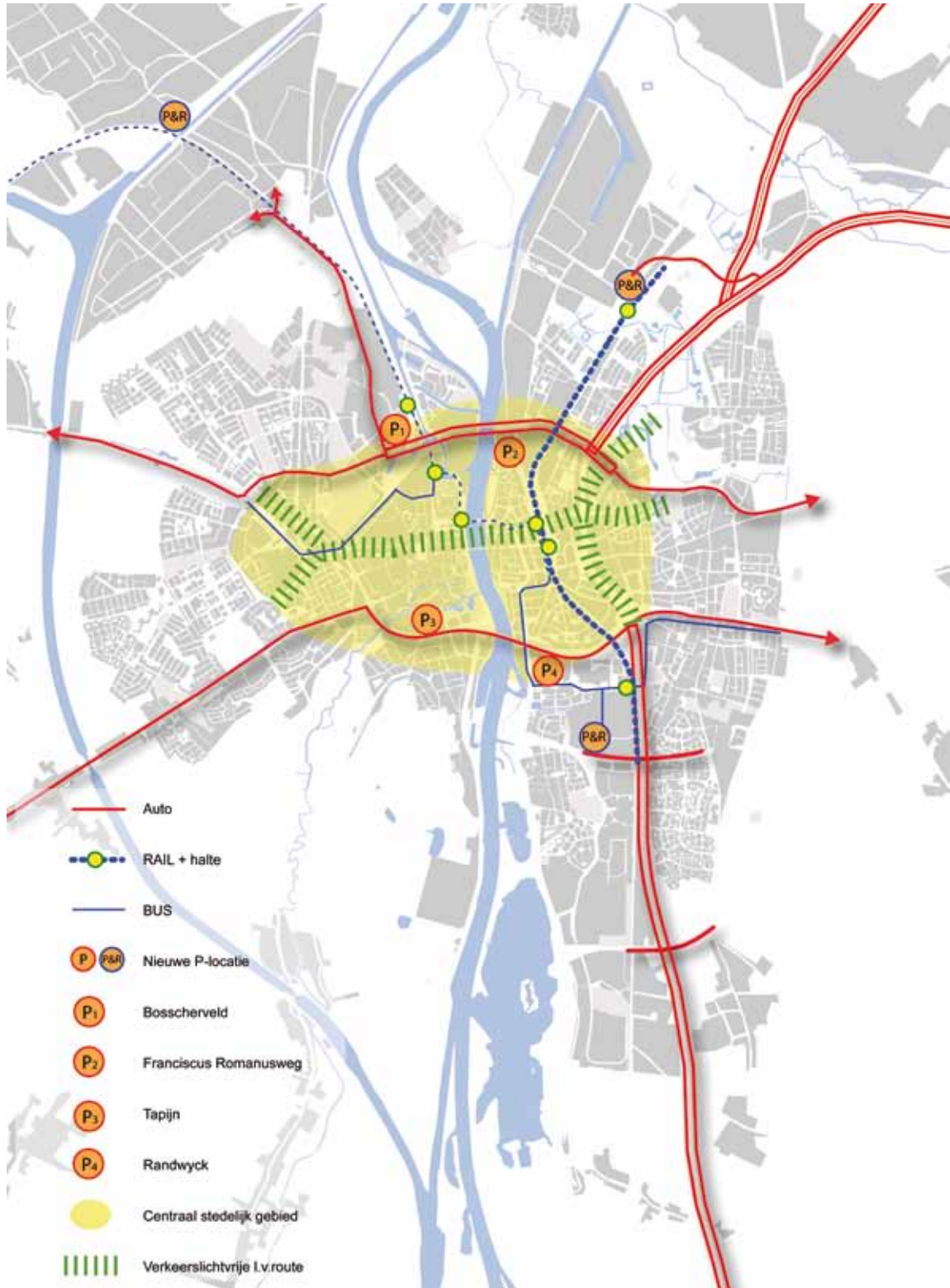
Innovatie is een fundamentele factor voor de groei van de economie op lange termijn. Daarvoor is het noodzakelijk dat er voldoende kritische massa (kennisinstututen, bedrijven en innovatiekracht) aanwezig is. De ELAt-regio (ELAt staat voor Eindhoven, Aken, Leuven triangle) beschikt over die kritische massa zoals de RWTH Aken, KU Leuven, Universiteit Hasselt, Universiteit Maastricht en de TU Eindhoven. Maar ook met verschillende technologische topinstituten en bedrijven. Zuid-Limburg cq. Maastricht kan hier door haar centrale ligging in de ELAt-regio optimaal van profiteren. Aanhaken bij het vooruitgangconcept Brainport 2020 werkt daarbij als katalysator. Door de ontwikkeling van de Health Campus Maastricht en de Chemelot Campus Sittard-Geleen versterkt Zuid-Limburg zijn positie binnen deze innovatieve topregio.

Deze positionering in het hart van de ELAt-regio heeft een positief effect op de werkgelegenheid.

Niet alleen voor kenniswerkers, maar ook voor de flankerende sectoren. Er worden meer banen op alle niveaus gecreëerd, zowel vanuit de bestaande bedrijvigheid als door startende bedrijven. Burgers kunnen hiervan profiteren doordat er meer banen op bereikbare afstand van Maastricht komen te liggen. Het werken over de grens wordt ondanks alle inspanningen nog belemmerd door barrières op het gebied van taal, cultuur en verschil in fiscale en administratieve wetgeving. Om als Maastricht te kunnen profiteren van de economische groei in Zuid-Oost-Nederland zijn daarom op kortere termijn snelle verbindingen met Eindhoven van essentieel belang. Dit vergroot niet alleen het aantal banen op bereikbare afstand, maar zorgt er ook voor dat economische groei (meer banen en inwoners) in Maastricht zelf toeneemt.

Versterken internationale positionering

Robuuste en duurzame ontsluiting en bereikbaarheid: 'Keuzemogelijkheid'

Thema 2. Robuuste en duurzame bereikbaarheid en ontsluiting: 'Keuzemogelijkheid'

Goede bereikbaarheid is een onontbeerlijke pijler onder de economische structuur van de stad. Wil Maastricht zich doorontwikkelen als aantrekkelijke vestigingsplaats, dan is het noodzakelijk de bereikbaarheid van de stad en de economische centra per auto, maar vooral ook met het openbaar vervoer en het langzaam verkeer, te optimaliseren.

Maastricht ligt gunstig aan de belangrijke (inter)nationale verkeersader A2/E25. De huidige hoofdontsluiting van de stad wordt gekenmerkt door een ring rond de binnenstad. Vanwege de ondertunneling van de A2 en de omlegging van de westelijke aanlanding van de Noorderbrug verandert dit. Er ontstaat een structuur, waarin de A2 de ruggengraat vormt en de Noorderbrug en J.F. Kennedybrug de belangrijkste 'ribben' zijn. Opgave voor de komende jaren is om deze grote projecten te realiseren en de bereikbaarheid gedurende de werkzaamheden te waarborgen. Beide projecten zijn volgens planning gereed voor 2018; dit in verband met de ambitie om culturele hoofdstad van Europa te worden.

Door het verleggen en opwaarderen van de Noorderbrug verbetert de ontsluiting van het westelijk deel van Maastricht, dat door de druk van het Maaskruisend verkeer de afgelopen periode kwetsbaar was in haar bereikbaarheid. Het betekent dat verkeersaantrekkende functies, in tegenstelling tot het beleid van de laatste jaren, ook in Maastricht-West kunnen landen.

Er is echter wel een verschil tussen beide 'ribben' qua intensiteit. Het tracé over de Noorderbrug heeft een grotere verkeerscapaciteit en in het noordwesten is ook de bediening met het openbaar vervoer beter dan in het zuidwesten. Daarom zal bij meer grootschalige en verkeersaantrekkende ontwikkelingen in het westen van Maastricht het accent liggen rondom het Noorderbrugtracé.

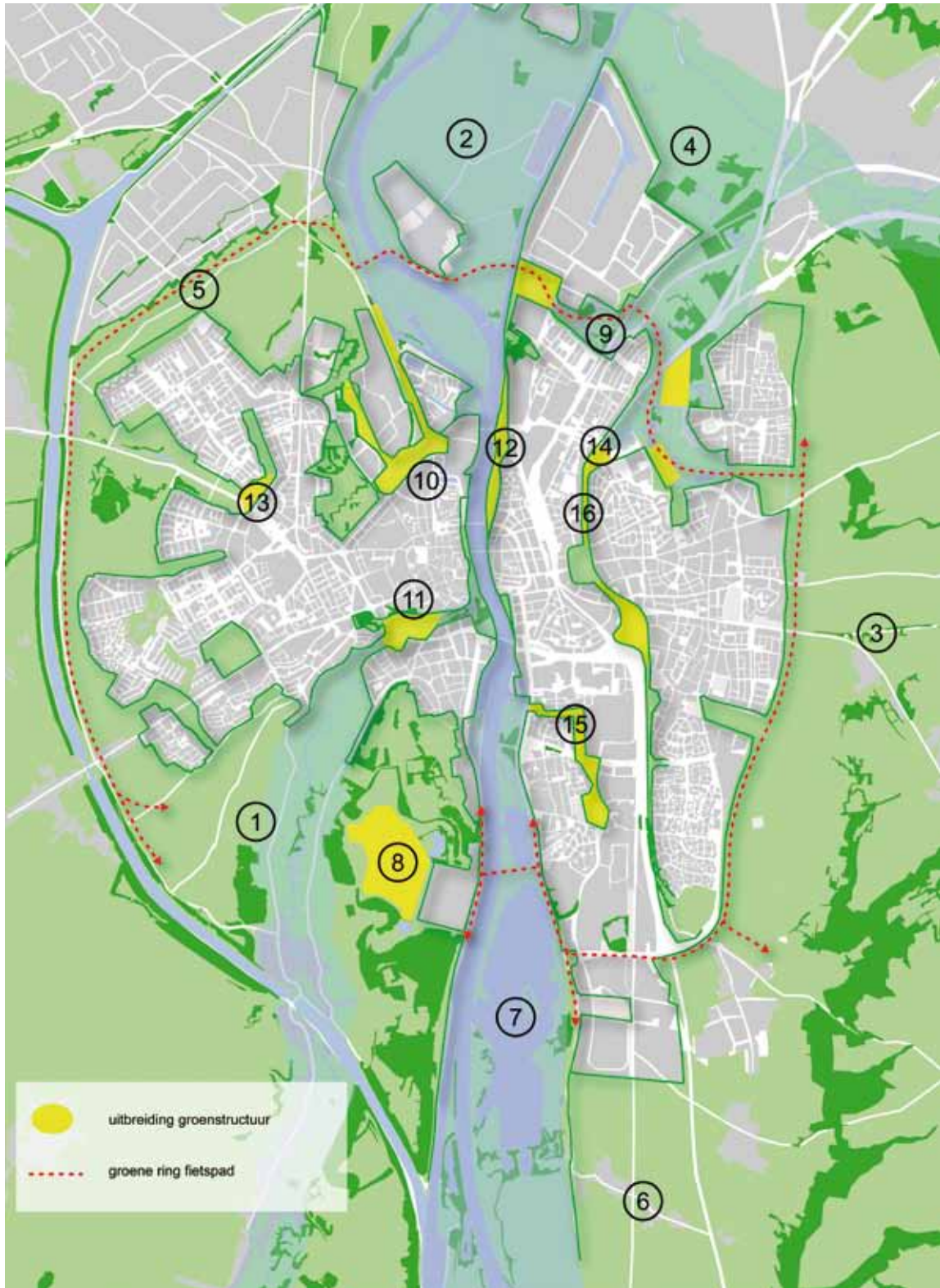
Deze structuur faciliteert de verwachte groei van het autoverkeer en waarborgt de (auto)bereikbaarheid van de stad in de komende decennia. Het voordeel daarvan is dat de singels rond de binnenstad worden ontlast en er een vrij groot stedelijk gebied ontstaat. In dit gebied ontstaat daardoor meer ruimte voor de doorstroming van het stedelijk openbaar vervoer.

Maar ook voor het realiseren van een fijnmazig en comfortabel fietsnetwerk. Nieuwe parkeervoorzieningen gericht op de binnenstad zullen met name aan de randen van de binnenstad worden gesitueerd; goed ontsloten vanaf de 'ribben'. Zo ontstaat de mogelijkheid niet alleen de bereikbaarheid te verbeteren, maar ook een impuls te geven aan de leefbaarheid van de binnenstad. Naast locaties voor Park&Walk aan de rand van de binnenstad zullen aan de rand van de stad Park&Ride-voorzieningen worden ingericht.

Maastricht wil in de stad en regio een duurzaam mobiliteitsbeleid voeren waarin inwoners, werkers en bezoekers keuzemogelijkheden hebben in hoe men zich kan verplaatsen. Dat betekent dat naast een robuuste stedelijke en regionale structuur voor de auto, ook een robuuste structuur voor het openbaar vervoer en de fiets belangrijk is. Verkeersaantrekkende functies moeten zoveel mogelijk gerealiseerd worden op multimodaal bereikbare plekken. Op deze wijze wordt tegemoet gekomen aan de wens een meer duurzaam reisgedrag te stimuleren. Bovendien wordt tegelijk ingespeeld op de groeiende behoefte aan individuele keuzevrijheid.

Voor (eu)regionaal openbaar vervoer is het de ambitie om de bestaande verbindingen te behouden en daarnaast te zorgen voor een betere benutting van het bestaande spoornetwerk, met name richting Aken en Luik. Dat kan door het realiseren van extra halteplaatsen en het zorgen voor meer frequent rijdende treinen. Het (eu)regionale netwerk van spoorlijnen wordt uitgebreid met de tramverbinding Hasselt-Maastricht. De ambitie is 'spoorboekloos' reizen binnen de euregio.

Op internationaal niveau is de aansluiting op het Europese HSL-netwerk belangrijk; nationaal de verbinding met de Randstad via Eindhoven. Voor het stedelijk openbaar vervoer is er de ambitie om de huidige kernkwaliteit vast te houden. Dat wil zeggen concentratie op zogenaamde OV-assen. Wel dienen de verkeersaantrekkende functies die nu slecht per openbaar vervoer bereikbaar zijn extra aandacht te krijgen. Het NS-station neemt in dit geheel als openbaar vervoerknooppunt een speciale plaats in en wordt als belangrijkste entreepiek van de stad verder ontwikkeld door het inpassen van de tram en het vergroten van het aantal P&R plaatsen. De autobereikbaarheid van het station is hierbij aandachtspunt.

Investeren in Groen en Landschap: 'versterken en verbinden'

Thema 3. Investeren in groen en landschap: 'Versterken en verbinden'

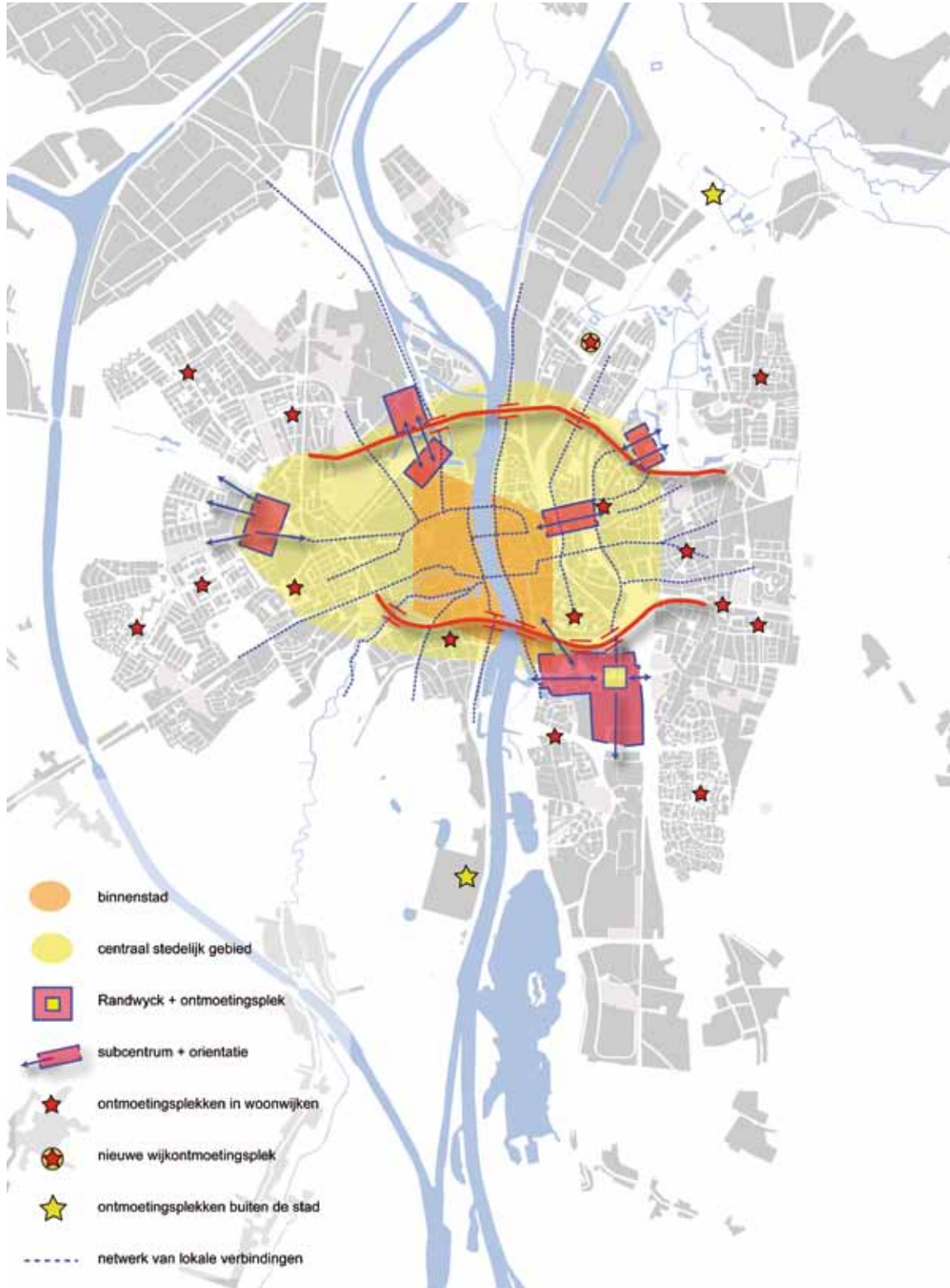
Maastricht ligt aan de uitlopers van drie grote landschappelijke gebieden in Europa, namelijk de Ardennen, de Eifel en de Kempen. De nabijheid van deze gebieden draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Maastricht. Daarnaast wordt de stad in de directe omgeving omringd door een aantal buitengebieden met hoge landschappelijke en ecologische waarden: St. Pietersberg/Jekerdal/Cannerberg (1) in het zuiden, het Rivierpark Maasvallei (2) in het noorden en het Terraspark (3) als uitloper van het Heuvelland in het oosten. Deze gebieden staan met elkaar in verbinding via drie groene zones, namelijk de Landgoederenzone(4), Dousberg/Zouwdal (5) en Grensgebied Maastricht-Eijsden (6). Ze vormen samen een groene ring rondom de stad. Dit landschappelijk raamwerk is niet alleen belangrijk als recreatief ontmoetingsgebied, het vergroot ook de toeristische attractiviteit van Maastricht.

Door verschillen in bodem, reliëf, waterhuishouding en geschiedenis hebben al deze gebieden en zones hun eigen karakteristiek. Maastricht wil de groene ring rondom de stad verder versterken en compleet maken, met ontwikkelingen die passen bij de eigen karakteristiek van de gebieden. Doel is om deze natuurlijke gordel verder uit te bouwen als de recreatieve uitloopgebieden van de stad. Hiervoor zijn makkelijke overgangen vanuit de bebouwing naar het groen gewenst, zoals een doorgaande fietsstructuur. Prioriteiten de komende periode zijn het versterken en ontwikkelen van het Rivierpark Maasvallei als natuurgebied, de Landgoederenzone als tuin van voor onze gasten (cultuur, rust, wellness, recreatie, culinair) en het winterbed van de Maas tussen Maastricht en Eijsden als waterrecreatiegebied(7). De ENCI-groeve zal worden ontwikkeld als natuurgebied(8). In al deze gebieden liggen tevens potenties op toeristisch vlak en ze kunnen zich daarmee ontwikkelen als locaties voor ontmoeting.

Om de unieke groene ligging meer te betrekken bij het woonklimaat, wil Maastricht de komende periode het landschap meer de stad in trekken. Dit gebeurt door het creëren van groene longen in de bebouwing, zoals de zone langs de Kanjel (9), groene wiggen in de westelijke woonwijken (13) en de Geusselt (14). Aan de westzijde eindigen deze groene longen in de

parkengordel van Maastricht, waaronder het nieuwe Frontenpark (10) met de steilrand en het gebied van de voormalige Tapijnkazerne (11). Omdat deze groengebieden zich in de vestinggordel bevinden, worden hierdoor ook de vestingwerken beter zichtbaar en toegankelijk voor het publiek. Aan de oostzijde zorgt de Groene Loper (16) voor een verbinding met de Geusselt en Landgoederenzone. Randwijck krijgt een centraal gelegen parkzone (15). Deze parkgebieden zijn nieuwe plekken voor ontmoeting en beweging, die bijdragen aan het versterken van de sociale cohesie en de gezondheid. Door de lagere ruimtedruk ontstaat in de woonbuurten meer plek voor water en groen. Vooral in de buurten met weinig tuinen en openbaar groen zullen de komende jaren groene plekken worden toegevoegd. Dit is goed voor de woonkwaliteit en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Het draagt tevens bij aan het realiseren van een duurzame klimaatbestendige stad, want door klimaatverandering is de verwachting dat in de toekomst meer zware regenbuien, vaker hoogwater van de Maas en meer hetere periodes zullen plaatsvinden. Door meer ruimte voor water en groen te creëren kan de stad zich hieraan aanpassen en zo de overlast minimaliseren.

Ook de Maas is onderdeel van het landschappelijk raamwerk en heeft een bijzondere betekenis voor Maastricht. Door de rivier heeft de stad zich kunnen ontwikkelen en is de identiteit in aanzienlijke mate bepaald. De afgelopen jaren is de oriëntatie op het water versterkt, door onder andere het ondertunnellen van de Maasboulevard en ontwikkeling van het Bassin, maar Maastricht wil zich als "waterstad" verder ontwikkelen. Met name op de oostelijke oever liggen kansen. Het streven is om vanaf het Griendpark tot aan de sluis in het Julianakanaal een openbare groene oever te realiseren. (12) Aan de zuidzijde kan het recreatief gebruik van het water versterkt worden door de oevers van de Pietersplas beter toegankelijk te maken voor waterrecreatie.(7) Als gevolg van de klimaatverandering moeten we rekening houden met frequent hogere waterafvoeren. Het voorkomen van overstromingen is een grote opgave voor de stad. Samen met Rijkswaterstaat zal worden onderzocht welke maatregelen noodzakelijk zijn om de stad hiertegen te beschermen. De mogelijkheden om het huidige winterbed te verdiepen en te verbreden maakt deel uit van het onderzoek. Dit in combinatie met de opgave om de relatie van de Maas en de stad te versterken.

Versterken stedelijk weefsel: 'stedelijkheid en ontmoeting'

Thema 4. Het versterken van het stedelijk weefsel: 'Stedelijkheid en ontmoeting'

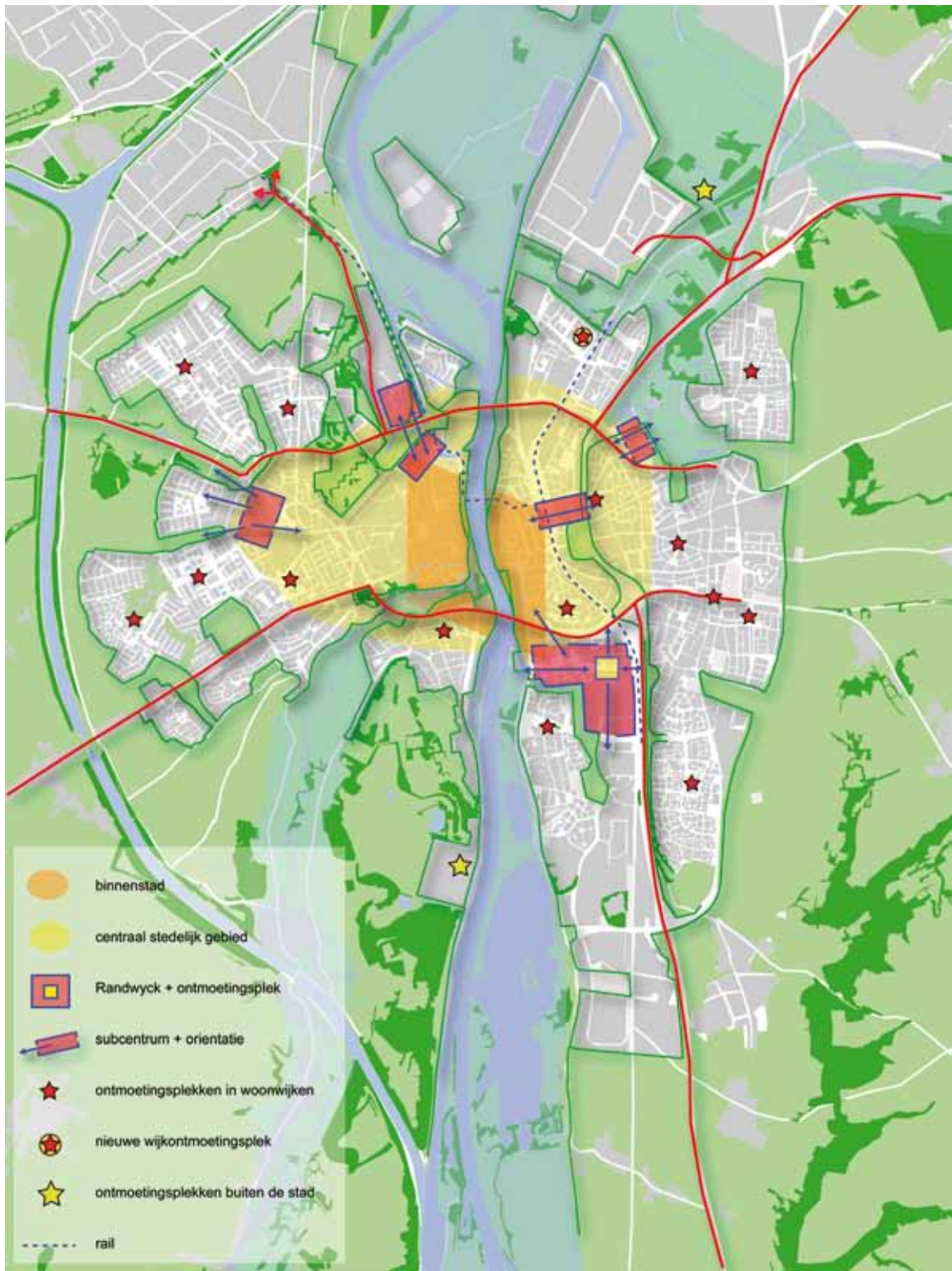
Maastricht is een stad met een grote diversiteit aan inwoners, rijke sociale verbanden en levendige publieke ruimten. Met zijn winkelaanbod, horeca, cultuur en evenementen trekt de stad vele bezoekers vanuit binnen- en buitenland. Dit alles zorgt voor een unieke stedelijke sfeer, die in sterke mate bijdraagt aan het kwaliteiten van Maastricht als kennisstad en bezoekstad. Maar door de geleidelijke veranderingen in de samenleving zijn de traditionele sociale contacten in buurten en wijken steeds minder vanzelfsprekend. Maastricht wil daarom ook buiten de binnenstad de mogelijkheden voor nieuwe ontmoetingen creëren. Dit is belangrijk om enerzijds de huidige samenhang vast te houden, anderzijds om de stad aantrekkelijk te maken voor nieuwe inwoners. De belangrijkste kans om de stedelijkheid en de ontmoeting te versterken is de komst van de A2-tunnel en de verlegde Noorderbrug. Hierdoor ontstaat een groot aaneengesloten stedelijk gebied en worden barrières tussen de woonwijken weggenomen, met uitzondering van het spoorwegemplacement. Dit centraalstedelijke gebied wordt begrensd door Brusselsepoort in het westen, Belvédère in het noorden, Geusselt in het oosten en Randwyck in het zuiden.

Ontmoetingen kunnen met name plaatsvinden langs veilige en aantrekkelijke routes met gemengd verkeer die de buitenwijken met de binnenstad verbinden. Deze routes kunnen zich ontwikkelen tot levendige publieke ruimten met een aangenaam verblijfsklimaat. (Tijdelijke) initiatieven, bijvoorbeeld in voormalige winkelpanden kunnen bijdragen aan de levendigheid. Maastricht wil binnen het centraal stedelijk gebied daarom investeren in fijnmazige verbindingen, met name oost-west gericht. Evenals in uitnodigende publieke ruimten, pleinen en parken. In dit gebied liggen mogelijkheden voor het creëren van een uniek stedelijk woon- en werkmilieu. Door herstructurering verbetert de woonkwaliteit voor de huidige bewoners, maar er ontstaan ook kansen voor het aantrekken van nieuwe bewoners die nabij de binnenstad willen wonen. In de transformatie van dit gebied is naast de belangrijke rol voor zakelijke partners ook een rol voor particulieren weggelegd. Daarbij heeft elk gebied een bepaalde mate van

vrijheid en experimenteeruimte om initiatieven te faciliteren. De historische en hoogwaardige binnenstad, waar ontmoeting in de meest intensieve vorm plaatsvindt, behoudt hierin een bijzondere plek. Het stadscentrum wordt uitgebouwd als een bruisende, internationale, toeristische en culturele locatie met een (hoog)stedelijk woonmilieu.

Maar Maastricht is meer. Aan de randen van het centraalstedelijk gebied zijn langs de ring van hoofdwegen centrumgebieden ontstaan. Randwyck is daarvan de belangrijkste. Maar ook in de Geusselt en Brusselsepoort/St. Annadal bevinden zich concentraties van voorzieningen en werkgelegenheid. Deze subcentra hebben vaak een monofunctioneel karakter en zijn 's avonds uitgestorven. Het streven is om deze gebieden verder te ontwikkelen als levendige ontmoetingsplekken met een aantrekkelijke menging aan functies. Ook Belvédère (cultuur, stedelijk wonen, grootschalige detailhandel) en op termijn Centrum-Oost (tussen Centraal Station en de A2) zullen zich als nieuwe subcentra gaan ontwikkelen. Gestreefd wordt naar een menging van bij elkaar passende en elkaar versterkende functies, die zorgen voor een specifieke sfeer. Dit is goed voor de differentiatie in de stad en biedt een grotere keuzemogelijkheid. Deze gebieden moeten wat betreft routing en oriëntatie beter verbonden worden met hun omgeving.

Maastricht wil ook in de woonwijken buiten het centraal stedelijke gebied de rijke sociale contacten, die zo kenmerkend zijn voor de eigen identiteit, behouden. Voorzieningen spelen hierbij een belangrijke rol. De huidige voorzieningenstructuur staat echter onder druk. Niet alle bestaande voorzieningen kunnen behouden blijven. Er wordt gestreefd naar een solide structuur van ontmoetingsplekken in wijken. In deze plekken, die evenwichtig zijn verdeeld over de stad, worden voorzieningen geclusterd. Clustering in centra zorgt voor toename van de kwaliteit, een evenwichtige spreiding van de centra garandeert de bereikbaarheid. De nieuwe structuur ondersteunt de sociale contacten tussen de bewoners en sluit aan bij de veranderende leefpatronen van de individuele burger. Deze herschikking betekent een grote opgave voor Maastricht en partners de komende jaren. Maar biedt wel zicht op een duurzaam voorzieningenaanbod, aantrekkelijk voor zowel ouderen, gezinnen, studenten en jongeren.

Totaalbeeld

3. Totaalbeeld

De geschetste duurzame ontwikkeling op het gebied van internationale positionering, bereikbaarheid, landschap en stedelijkheid vormen samen het plan voor Maastricht 2030. Ze zijn als totaalbeeld weergegeven op de plankaart van deze structuurvisie. Dit beeld geeft tevens aan welke noodzakelijke voorwaarden gecreëerd moeten worden voor de realisatie van de ambities uit de Stadsvisie 2030.

De sterkere internationale positionering en innovatiekracht van Zuid-Limburg verhoogt zowel het aantal banen in de stad als het aantal bereikbare banen vanuit de stad. En wel op alle niveaus. De nieuwe hoofdinfrastructuur faciliteert de groeiende behoefte aan mobiliteit; een essentiële voorwaarde die bestaande en nieuwe bedrijven stellen aan het vestigingsklimaat. Deze structuur creëert bovendien een betere leefkwaliteit in het centraal stedelijk

gebied. Waardoor ruimte ontstaat voor de realisatie van prettige stedelijke woonmilieus. Die zijn noodzakelijk voor Maastricht als woonstad, maar ook als kennisstad.

Door de kwaliteitsverbetering van de binnenstad worden de potenties op het gebied van cultuur en kennis vergroot. De landschappelijke structuur leidt tot een waardevermeerdering van de te realiseren woonmilieus in de stadsrandgebieden. Het vergroot tevens de waarde van de stad op toeristisch-recreatief gebied. Samen met het ruimte bieden voor ontmoeting en een goed, bereikbaar en gedifferentieerd voorzieningenniveau, ontwikkelt Maastricht zich zo tot een aantrekkelijke vestigingsplaats en een fijne stad om te wonen, werken en verblijven voor ouderen, gezinnen, studenten en jongeren.

Duurzame ontwikkeling

Maastricht heeft in het verleden consequent een duurzaam beleid gevoerd door te werken via ruimtelijke principes. Dit is een succesvolle manier gebleken om de kwaliteit en identiteit bij de vernieuwingsopgave van de stad te waarborgen. Voor het realiseren van het totaalbeeld van de structuurvisie wil Maastricht het werken via beleidsprincipes voortzetten. Met als ambitie om Maastricht richting 2030 te ontwikkelen tot klimaatneutrale stad. Duurzaamheid is de rode draad voor alle beleidsthema's in deze structuurvisie. De belangrijkste nieuwe

opgaven vanuit duurzaamheid liggen op het gebied van (hoog)water en groen in relatie tot de klimaatveranderingen; evenals op een samenspel tussen ruimtelijke ordening en mobiliteitsbeleid.

Duurzaamheid is een combinatie van People, Planet en Profit. Door bij ruimtelijke ontwikkelingen met alle drie de aspecten rekening te houden, ontstaan duurzame afwegingen. In het schema hieronder staan de duurzaamheidsprincipes van het Rijk. Bij elk principe is de relatie aangegeven met de verschillende uitgangspunten en kernbegrippen van deze structuurvisie.

Duurzaamheidsprincipes	Gerelateerde principes ruimtelijk beleid
Zorgvuldig ruimte gebruik	Compacte stad in weids landschap Vernieuwen van binnenuit Kwaliteit als opgave
Keuzevrijheid	Multimodale bereikbaarheid Vergroten diversiteit gebieden Flexibiliteit bij invulling
Toekomstbestendigheid	Ruimte voor water en groen Robuuste infrastructurele netwerken
Benutting aanwezige gebiedskenmerken	Respect voor cultureel erfgoed Uitgaan van intrinsieke waarden Ondergrond meenemen als afwegingskader
Gezonde omgeving voor mens en natuur	Landschappelijke versterking en verbinding Gebiedsgericht milieubeleid
Hoogwaardige samenleving	Stimuleren van ontmoeting

Schepelruwe: ruimte voor wateropvang

4. Realisatiestrategie

Zoals gezegd zal de manier waarop Maastricht haar ruimtelijk beleid gaat uitvoeren veranderen. Door de grotere onzekerheid over de programmatische behoefte van de stad en de meer beperkte financiële mogelijkheden zal het accent van de stadsontwikkeling verschuiven van grootschalige gebiedsontwikkeling naar een meer geleidelijke transformatie van het bestaande stedelijk gebied. Hierbij komt het dagelijks leven van de mensen in de stad en de verschillende leefpatronen centraal te staan. Doel is om de stedelijke structuur zodanig vorm te geven dat deze de mogelijkheid biedt aan inwoners, en investeerders om binnen die structuur initiatieven te ontplooiën en zo de stad tot bloei te brengen. Naar verwachting zal ook een nieuw instrumentarium nodig zijn. Maastricht wil hiervoor als proeftuin dienen.

Herbestemming, flexibiliteit en tijdelijk gebruik

Meer kleinschalige en flexibele stadsontwikkeling en de nadruk op herbestemmen biedt kansen om in te spelen op het dagelijks leven van bewoners en gebruikers met een groeiende behoeften aan meer vrijheid, invloed en diversiteit. Herbestemming, flexibiliteit en tijdelijk gebruik gaan een meer voorname rol spelen in het gemeentelijk beleid; mede om een antwoord te geven op dreigende leegstand.

Maastricht wil initiatieven van inwoners, bestaande en nieuwe ondernemers en partners zoveel mogelijk faciliteren en ruimte bieden voor starters, tijdelijke functies, experimenten en broedplaatsen. Dit binnen de programmatische kaders die gelden voor bijvoorbeeld woningbouw en kantoren.

Bosscherveld wordt aangewezen als gebied waar kan worden geëxperimenteerd. Speciale aandacht vraagt de herbestemming van het industriële erfgoed in dit gebied. Maar ook elders, zoals bijvoorbeeld in de aanloopstraten van de binnenstad, zal de nodige flexibiliteit gaan gelden bij de invulling van leegstaande panden. Nieuwe bouwinitiatieven zullen worden beoordeeld op de toegevoegde waarde voor de stad, gerelateerd aan de bestaande voorraad en de eventuele leegstand die zich daarin voordoet.

Maastricht neemt initiatief om samen met marktpartijen en andere betrokken overheden te komen tot een gezamenlijke aanpak van de leegstand van met name kantoorgebouwen. In zijn algemeenheid geldt dat leegstand kan worden bestreden door flexibel te zijn bij een nieuwe invulling. Maar de lagere programmadruk geldt voor meerdere functies en

Gashouder in Bosscherveld

dat zorgt voor beperkingen bij de herbestemming. Hiervoor bestaan geen pasklare antwoorden. De uitdaging is een balans te vinden tussen het bieden van flexibiliteit en experimenteeruimte en het versterken van de kwaliteiten en profielen van de verschillende gebieden / locaties en de stad als geheel.

naar een samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid met partners.

Naast een initiërende rol heeft de gemeente ook een regisserende rol om er voor te zorgen dat met initiatieven wordt bijgedragen aan het verhogen van

Herbestemming Ridderbrouwerij

Actieve en regisserende rol gemeente

De gemeente heeft in het ruimtelijk beleid en de stadsontwikkeling verschillende rollen. Voor het realiseren van de robuuste structuur van publieke ruimten is het nodig dat Maastricht een initiërende en actieve rol aanneemt en actief de samenwerking opzoekt met de betrokken partners. Dat geldt ook voor het beschikken van maatschappelijk vastgoed, het versterken van de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte en het realiseren van meer groen en water in en rond de stad. Naast het reguliere publiekrechtelijk instrumentarium blijft het privaatrechtelijk grond- en vastgoedbeleid een onmisbaar sturingsinstrument. Dit geldt des te meer gezien de focus op binnenstedelijke uitdagingen en herbestemming. In de toekomst zal vaker worden gezocht

de kwaliteit van een gebied en de stad als geheel. De komende jaren zal de gemeente de rol van regisseur met name gebruiken bij het versterken en uitbouwen van de verschillende profielen van gebieden in de stad. Dit is belangrijk omdat de stad van de toekomst behoefte heeft aan een grotere diversiteit aan woon-, werk- en verblijfsmilieus.

Het gaat om een zekere menging van bij elkaar passende en elkaar versterkende functies, die per gebied zorgen voor een bepaalde sfeer. Samen met partners en initiatiefnemers zal worden gezocht naar een verdeling van programma's en functies over de stad zodat deze passen bij de verschillende profielen en aansluiten bij de duurzame beleidsprincipes van deze structuurvisie.

Principes voor locatiekeuze

Voor een duurzame ontwikkeling van de stad zal Maastricht de volgende principes hanteren bij de locatiekeuze van stedelijke functies. Het gaat om principes, waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken.

ALGEMEEN

Stedelijke functies worden in principe gerealiseerd binnen het bestaand stedelijk gebied. Herbestemming van een bestaand gebouw heeft de voorkeur boven nieuwbouw. Dit mits de functie past in het profiel/de bestemming van het gebied en mits het gebouw geschikt of geschikt te maken is voor de functie.

WONEN

Als een plek wordt gezocht voor de realisatie van een bepaald type woningen, moet zoveel mogelijk aangesloten worden bij het bijbehorende woonmilieu. Specifieke woningen voor ouderen en woonzorgcomplexen zullen worden gerealiseerd nabij voorzieningencentra. Er wordt geen beleid gevoerd voor de spreiding of concentratie van studenthuisvesting. Werken aan huis is in principe overal mogelijk, mits het pand in hoofdzaak de woonfunctie blijft behouden en er geen hinderlijke werkzaamheden plaatsvinden.

KANTOREN

Kantoren moeten zoveel mogelijk multimodaal bereikbaar zijn. Dit geldt met name voor de meer grootschalige kantoren die een regionale functie hebben. Meer kleinschalige kantoren kunnen ook in en rond de binnenstad worden gevestigd.

BEDRIJVEN

Bedrijven moeten goed bereikbaar zijn vanaf de hoofdinfrastructuur. Dit geldt met name voor de meer grootschalige bedrijven die een regionale functie hebben. Vestiging is aan de orde op de bestaande of in ontwikkeling zijnde bedrijventerreinen; passend bij de ter plaatse aanwezige segmentering en milieuruimte.

DETAILHANDEL

Reguliere detailhandel en aanverwante dienstverlening moet zich vestigen bij de bestaande winkelcentra gekoppeld aan de ontmoetingsplekken.

HORECA

Het hotelbeleid is er op gericht het aanbod te verbreden met nieuwe concepten. Het accent voor deze functies ligt in en rond de binnenstad, eventueel aangevuld met de A2-zone. Voor horeca zijn concentratiegebieden binnen de binnenstad aangewezen. Daarbuiten is vestiging van nieuwe functies

niet mogelijk in de kernwinkelstraten en in de rest van de binnenstad slechts onder voorwaarden. In de woongebieden is vestiging alleen mogelijk als het een voorziening voor die wijk is.

CULTURELE FUNCTIES

Podiumkunsten bevinden zich bij voorkeur in de binnenstad. Andere culturele functies kunnen ook elders plaatsvinden, waarbij voor creatieve broedplaatsen leegstaande panden worden gebruikt. Culturele functies, die met name op wijk- en buurniveau een rol vervullen, worden bij voorkeur gevestigd nabij de ontmoetingsplekken.

ONDERWIJS

Voor het Hoger Onderwijs is vestiging met name gewenst in en rond de binnenstad en in Randwyck. Voor (Beroeps) onderwijs met een sterke regionale functie is de multimodale bereikbaarheid van belang. Bij het Voortgezet Onderwijs is spreiding over beide oevers van de stad belangrijk. Het Primair Onderwijs is gebaat bij een evenwichtige spreiding, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de ontmoetingsplekken.

SPORT EN RECREATIE

Buitensportaccommodaties worden gespreid over de stad en geconcentreerd via de multifunctionele kwaliteits- en basis-sportparken. Binnensport zal plaatsvinden op de bestaande locaties en op de nog te realiseren locatie in Randwyck; nieuwe locaties indien mogelijk nabij voortgezet of hoger onderwijs.

ZORG EN GEZONDHEIDSFUNCTIES

Verpleeghuizen zijn over het algemeen grootschalige werk- en bezoekslocaties, waarvan multimodale bereikbaarheid belangrijk is. Maatschappelijke opvang moet verspreid plaatsvinden in principe in en rond de binnenstad of in een subcentrum. Bij de regionale gezondheidszorg ligt het accent op de oostzijde van de stad (Randwyck en omgeving Vijverdal). Gezondheidscentra die op wijkniveau functioneren kunnen terecht bij de ontmoetingsplekken.

JEUGD EN WELZIJN

Uitgegaan wordt van een beperkt aantal grote gemeenschapshuizen, evenwichtig verspreid over de stad, aangevuld met een aantal kleinere voorzieningen verspreid over wijken, gesitueerd nabij ontmoetingsplekken. Ook wijkinformatiepunten en Centra voor Jeugd & Gezin zouden daar moeten landen. Hetzelfde geldt voor kinderopvang/peuterspeelzaal; waarbij koppeling met primair onderwijs wenselijk is.

Prioritering

Een gemeentelijke sturing op programma's is belangrijk om (ongewenste) concurrentie tussen gebieden te voorkomen. Daarom heeft de gemeente bij de stedelijke programmering in 2010 gekozen voor acht brandpunten voor stadsontwikkeling. Dit zijn de A2, Belvédère, Noorderbrug, Geusselt, Randwijck, Herstructurering, Centrum en Beatrixhaven. Deze brandpunten vormen het kader voor de programmatische ontwikkeling van de stad tot 2020. Het actieve gemeentelijke grond- en vastgoedbeleid wordt hierop gefocust.

Brandpunten

Van al deze plannen is een aantal cruciaal voor de transformatie van de stad. Zo zijn de ondertunneling van de A2, de verlegging van de Noorderbrug en de herstructurering van het stedelijk gebied randvoorwaardelijk voor de bereikbaarheid van de stad en voor het creëren van het stedelijk woonmilieu dat van groot belang is voor Maastricht woonstad. De transformatie van Randwijck is van groot belang voor de internationale positie van Maastricht en kennisstad. De ontwikkeling van Belvédère is cruciaal voor Maastricht cultuurstad, evenals de ambitie om Maastricht Culturele Hoofdstad van Europa 2018 te worden.

Participatie

Voor alle agendapunten, plannen en projecten zal de stad de samenwerking zoeken met betrokken partijen. Belangrijke partners zijn andere overheden, de grote werkgevers in stad en regio, beleggers/ontwikkelaars, maatschappelijke partners en de woningbouwverenigingen. Daarnaast gaat het om allerlei belangenorganisaties op het gebied van wonen, werken, verkeer, natuur, etcetera. En natuurlijk de mensen zelf die in de stad wonen, werken en verblijven. Omdat dit zulke belangrijke partijen voor de gemeente zijn in de uitwerking en uitvoering, is een breed maatschappelijk draagvlak voor het te voeren beleid onontbeerlijk. Daarom is bij de totstandkoming van deze structuurvisie een uitgebreid participatieproces gevolgd waarbij allerlei geledingen uit de samenleving zijn betrokken. De signalen die hierbij zijn afgegeven zijn meegenomen bij het opstellen van deze visie en het kiezen voor de ruimtelijke speerpunten. Deze samenwerking en participatie wil Maastricht graag voortzetten bij de realisatie van het plan. Dat betekent dat de gemeente open staat voor initiatieven en ideeën die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de stad.

Frontenpark: planvorming in samenwerking met partijen

MaastrichtLAB

Ruimtelijk streefbeeld

In deze structuurvisie wordt het ruimtelijk beleid geschetst dat er mede voor moet zorgen dat de stad aantrekkelijk blijft voor haar huidige en nieuwe bewoners, ondernemers, werkers en bezoekers. En er wordt beschreven welke projecten worden uitgevoerd, voorbereid en geagendeerd. Om aan te geven welke gevolgen dit heeft voor Maastricht wordt een beeld gegeven van hoe Maastricht er uit zal gaan zien en welke veranderingen concreet aan de orde zijn. Daartoe wordt hierna het ruimtelijk streefbeeld 2030 geschetst. De belangrijkste ruimtelijke veranderingen tot 2030 zijn:

1. De ontwikkeling van een samenhangend centraal stedelijk gebied dat zich uitstrekt van Blauwdorp in het westen, het gebied rond de A2 in het oosten, Randwijck in het zuiden en Belvedere in het noorden.
2. Het versterken van Maastricht Vestingstad door de aanleg van het Frontenpark en door het Tapijngebied onderdeel te maken van het Stadspark.
3. Het versterken van Maastricht Waterstad door de oostelijke Maasoever vanaf het Griendpark naar het noorden toe te vergroenen en aan de zuidzijde het water meer toegankelijk te maken voor de recreant.

Ruimtelijk streefbeeld

Hierna wordt het beeld geschetst van de veranderingen in het centraalstedelijk gebied.

Door het verdwijnen van de barrière van de A2 en het opschuiven van de landing van de Noorderbrug ontstaat een samenhangend stedelijk gebied dat begrensd wordt door Brusselsepoort (1) in het westen, Belvédère in het noorden (2), de Geusselt in het oosten (3) en Randwijck in het zuiden (4). De enige grote fysieke barrière in dit gebied is het spoorweg-emplacement.

Als gevolg van deze ingrepen neemt in dit gebied het autoverkeer af en is er veel plaats voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer. De hoofdstructuur wordt gevormd door een bundel van “verkeerslichtvrije” doorgaande routes vanaf de Rechtbank (6) en Mariaberg (11), via de binnenstad en een nieuwe traverse over of onder de sporen (5) naar het hart van Wittevrouwenveld en Geusselt.(3)

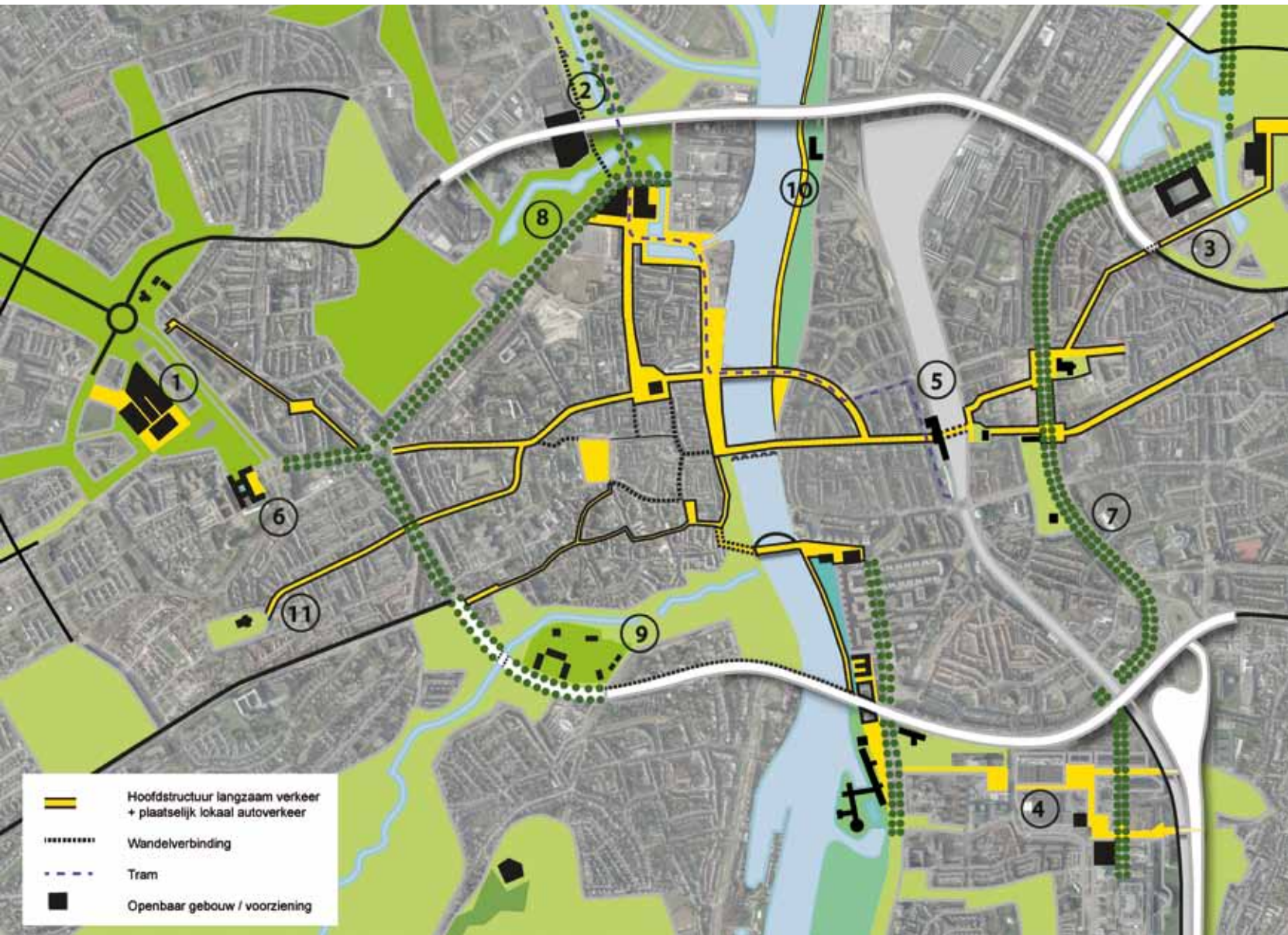
De singels aan de westzijde krijgen een tegenhanger aan de oostzijde: De Groene Loper (7), die kruisingsvrij verbonden is met de Geusselt en Randwijck.

De binnenstad wordt uitgebreid met het Frontenpark(8) aan de noordzijde en het Tapijngebied (9) aan de zuidzijde, dat deels openbaar wordt en onderdeel van het Stadspark.

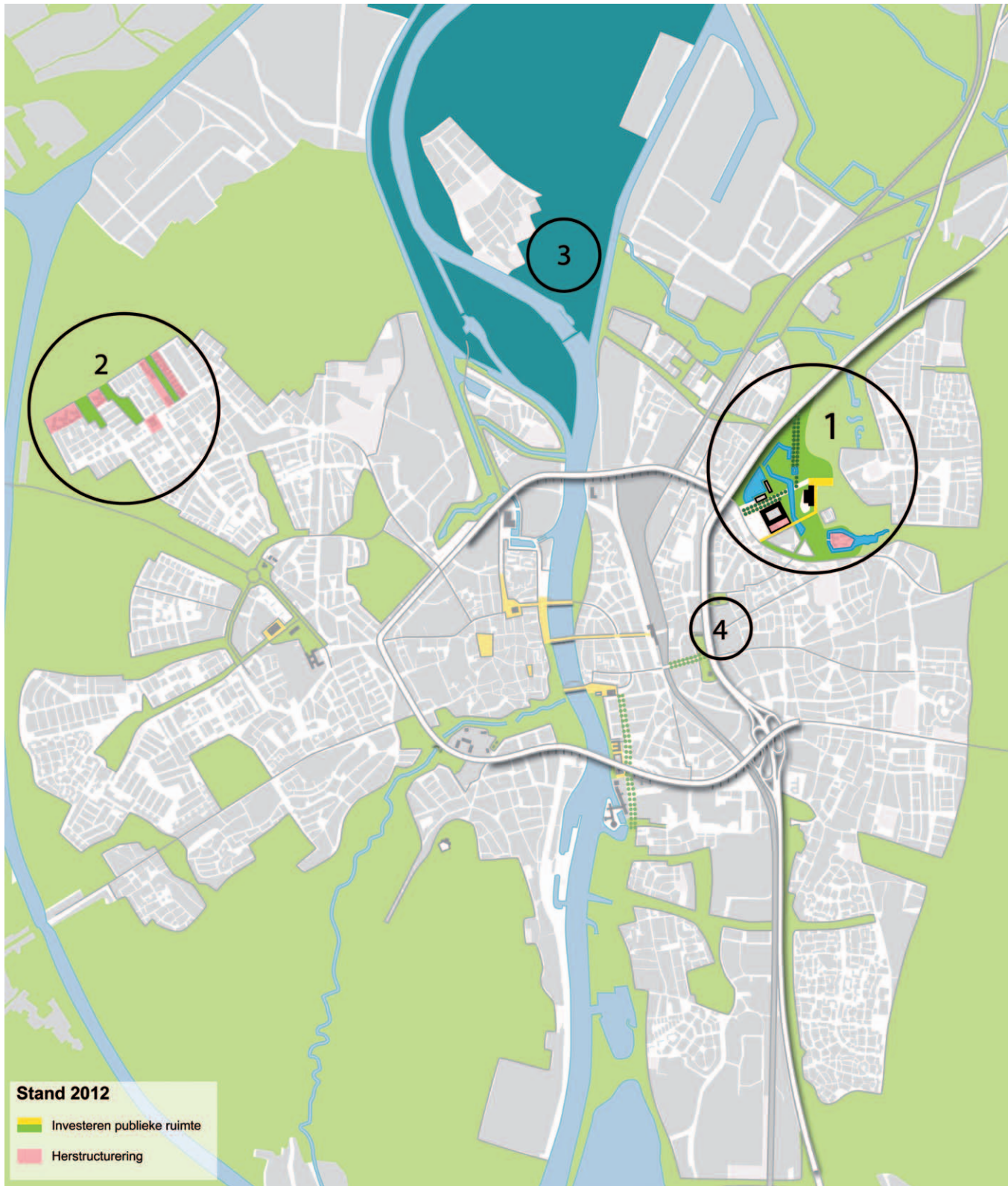
De subcentra worden voor langzaam verkeer goed verbonden met het centraal stedelijk gebied. Het Stadion en Zwembad (3) zijn via de Groene Loper veilig bereikbaar, Bosscherveld (2) en het gebied rond Bassin zijn via het Frontenpark met elkaar verbonden, Brusselsepoort krijgt een verbeterde fietsverbinding via de Bilserbaan.

De wens is om de Avenue Ceramique als stedelijke boulevard naar het zuiden door te trekken tot aan de kruising met de Randwijcksingel. Het gebied Randwijck Noord (4) krijgt een duidelijke oriëntatie op het Gouvernement. Hier komt voor langzaam verkeer de hoofdentree van het gebied Randwijck. (4) Het gebied tussen MECC en Ziekenhuis wordt vormgegeven als een ontmoetingsruimte en krijgt meer verblijfskwaliteit.

Tenslotte ontwikkelt de oostelijke Maasoever zich op termijn verder tot een groene oever die de stad met het landschap verbindt(10).

Centraal stedelijk gebied: streefbeeld openbare ruimtes 2030

Stand 2012

5. Transformatie

De realisatie van dit totaalbeeld zal stapsgewijs plaatsvinden. In dit hoofdstuk is deze geleidelijke transformatie zichtbaar gemaakt door het beeld van Maastricht op 3 verschillende tijdstippen te schetsen. Allereerst een beeld van de huidige situatie (2012), daarna het beeld in het jaar waarin Maastricht in samenwerking met haar Euregionale partners culturele hoofdstad van Europa wil worden (2018) en ten slotte een blik op de langere termijn (2030).

Maastricht 2012

In 2012 zijn onderstaande projecten in uitvoering of volop in voorbereiding. Waarbij opgemerkt dat in 2012 alvast het Bidbook voor de kandidatuur van Maastricht Culturele Hoofdstad van Europa 2018 wordt vastgesteld.

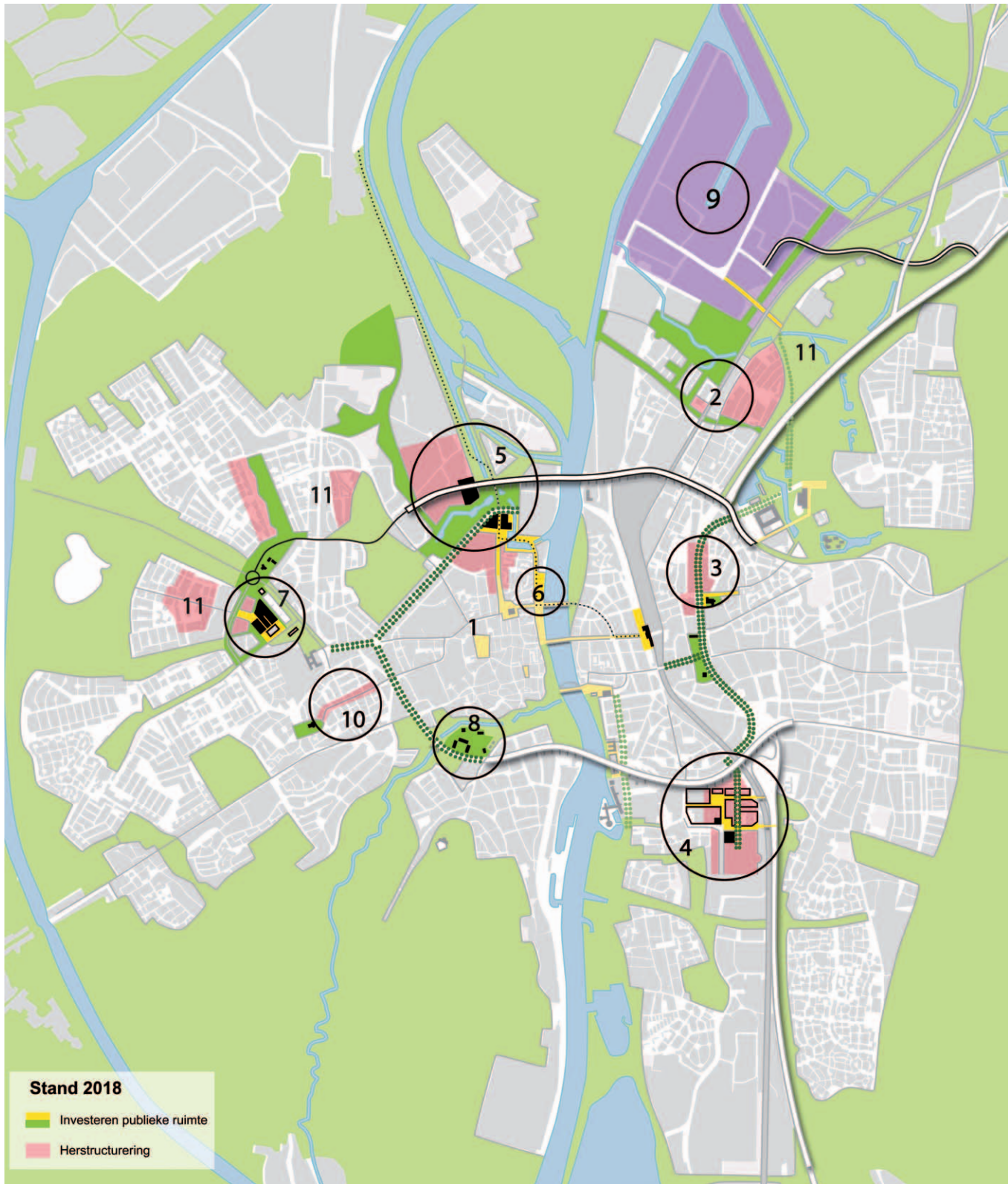
- 1. Geusseltpark**
wordt getransformeerd door te investeren in openbaar groen, sport, leisure en onderwijs. Hierdoor ontstaat een hoogwaardig woon- en werkgebied.
- 2. Herstructurering van Malberg**
is in uitvoering.
- 3. Grensmaasproject (Rivierpark Maasvallei)**
is in uitvoering.
- 4. A2-ondertunneling**
Fysieke maatregelen voor werkzaamheden worden gerealiseerd.

Maquette Geusseltpark

A2 in vogelvlucht

Stand 2018

Maastricht 2018

1. **Maastricht Culturele Hoofdstad 2018**

Door de ondertunneling van de A2, de aanpak van het Noorderbrugtracé, de komst van de tram en de herstructurering van de omgeving van het Bassin als cultureel kwartier zijn belangrijke voorwaarden vervuld voor Culturele Hoofdstad 2018.

2. **Herschikking maatschappelijk vastgoed**

Volop in gang, waarbij voorzieningen zoveel mogelijk worden gekoppeld aan bestaande ontmoetingsplekken in wijken. Een nieuw centrum komt tussen Limmel en Nazareth, op de Hoolhoeslocatie

3. **A2 Maastricht**

Is ondertunneld en de Groene Loper is gerealiseerd. Dit biedt kansen voor vernieuwing van het oostelijk stadsdeel, in eerste instantie direct rond de Groene Loper.

4. **Randwyck-Noord.**

Door ondertunneling van de A2 verbetert de bereikbaarheid van Randwyck. Dit versterkt het vestigingsklimaat. In het gebied worden initiatieven gebundeld om de Maastricht Health Campus te realiseren en tevens een centrale ontmoetingsplek te creëren.

5. **Omlegging aanlanding Noorderbrug en gebiedsontwikkeling Belvédère**

Hierdoor ontstaat de kans om het Frontenpark te ontwikkelen als parkgebied. In de omgeving Bassin zorgt een culturele impuls in het

industriële erfgoed voor transformatie van het gebied. In Bosscherveld komt rondom de detailhandel een grote diversiteit aan economische functies. Het Frontenpark vormt de schakel tussen deze gebieden

6. **Tram Hasselt-Maastricht**

Door de aanleg van de tram krijgt de omgeving Boschstraat en Bassin een impuls, evenals de Maasboulevard. Herinrichting van de stationsomgeving verhoogt de kwaliteit van de stadsentree vanaf het station.

7. **Brusselsepoort**

Vernieuwing winkelcentrum Brusselsepoort en aanpak groene wiggen geeft impuls voor vernieuwing woonwijken in West.

8. **Tapijnkazerne**

De vergroting van het stadspark verhoogt de aantrekkelijkheid van de zuidelijke binnenstad.

9. **Beatrixhaven**

Aanpak van de ontsluiting, versterking van de multimodaliteit en herstructurering.

10. **Blauwe Loper**

Realisering Blauwe Loper, een directe verbinding vanuit Mariaberg met de binnenstad, geeft impuls aan vernieuwing in Blauwdorp en Mariaberg

11. **Herstructurering**

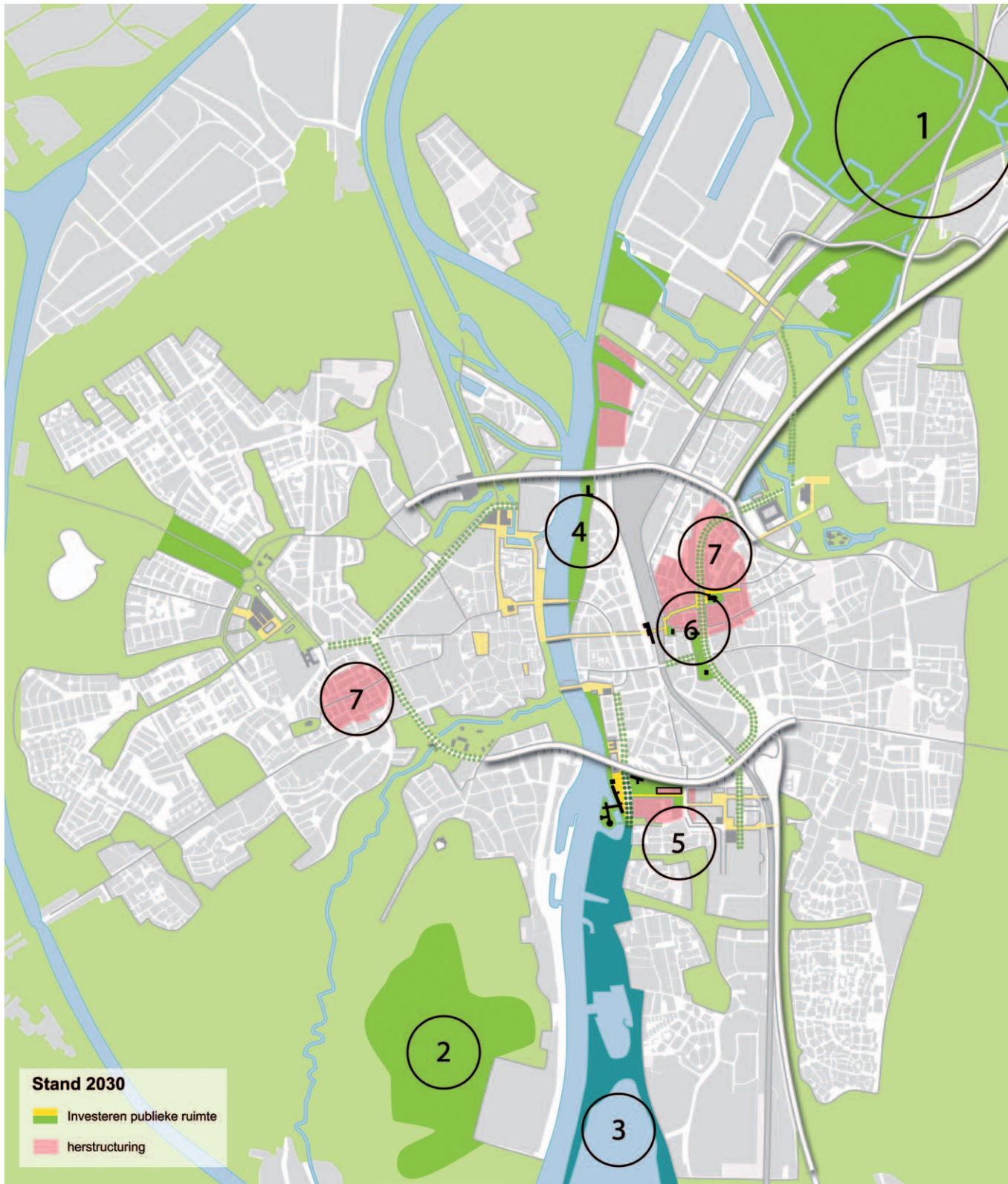
Pottenberg, Caberg, Malpertuis en Nazareth

A2 met groene loper

Tram Hasselt-Maastricht

Stand 2030

Maastricht 2030

1. **Landgoederenzone**
Realisatie recreatief netwerk.
2. **ENCI-groeve**
Transformatie tot natuurhistorisch gebied.
3. **Zuidelijk Maasdal**
Versterken van landschappelijke en recreatieve waarde, met als thema waterrecreatie.
4. **Maasoever Noord-Oost**
Het doorzetten van de groene Maasoever en tegelijk aanpakken van de hoogwaterproblematiek geeft kansen voor de ontwikkeling van een nieuw woongebied met uitzicht op Rivierpark Maasvallei.
5. **Randwyck-Noord**
Wordt ruimtelijk verbonden met de Maas en Ceramique en krijgt hierdoor ook een betere verbinding met de binnenstad.
6. **Stationsentree Oost**
Een nieuwe passerelle en verbeterde stationsentree vanaf de oostzijde geeft een extra impuls aan de vernieuwing van het oostelijk stadsdeel.
7. **De herstructurering in Oost en West**
krijgt verder gestalte

Transformatie stationsomgeving met aandacht voor de Oostzijde

Transformatie Enci

Investeringsagenda tot 2020

Project	Gedekte publieke investeringen (gemeente, rijk, provincie, corporaties)	Geraamde private investeringen
A2	750 miljoen	circa 250 miljoen
Noorderbrug	125 miljoen	
Tram	45 miljoen	
Station (inpassing tram en fietsenstalling)	20 miljoen	
Belvédère (gebiedsontwikkeling incl. DECL, Timmerfabriek, GDV/PDV, wonen)	150 miljoen	circa 500 miljoen
Geusselt (UWC, sportvelden en hal, park, zwembad, landgoederenzone)	60 miljoen	circa 60 miljoen
Beatrixhaven (incl. P+R en station)	35 miljoen	
Herstructurering (Noord-Oost en West)	100 miljoen	
Totaal	1,3 miljard	circa 810 miljoen

6. Investeringsagenda

De ambities van Maastricht zijn hoog. Zoals gezegd bedraagt alleen al de investering in infrastructuur tot 2020 meer dan een miljard euro. Naast de grote infrastructurele projecten wordt ook binnen de andere brandpunten, zoals de herstructurering, flink geïnvesteerd. Behalve publieke gelden (gemeente, provincie, rijk, corporaties) vindt er ook voor bijna een miljard euro aan private investeringen plaats. Dit zijn investeringen deels van de bestaande ondernemers in Maastricht, maar ook substantiële bedragen van nieuwe ontwikkelaars en ondernemers. Het geeft aan dat investeerders en ontwikkelaars een groot vertrouwen hebben in Maastricht.

In de tabel (pagina 36) zijn de geraamde investeringen tot 2020 weergegeven. Het gemeentelijk aandeel in de publieke investering is aanzienlijk. Maar via een succesvolle aanpak is een nog veel groter bedrag aan subsidies verkregen van onder andere het Rijk en de provincie Limburg. In het bijzonder voor projecten die voor het economisch en sociaal functioneren de stad buitengewoon belangrijk zijn. Het succesvol uitvoeren van deze projecten betekent een grote uitdaging voor de stad. Van het resultaat zullen bewoners, werkers en bezoekers echter flink profiteren. Want het gaat om fysieke projecten die in feite ook investeringen zijn in het sociale en economische klimaat. Kortom, het zal banen en welvaart voor alle Maastrichtenaren opleveren.

In deze structuurvisie worden ook thema's geagendeerd, waarvoor de benodigde investeringen nog niet zijn vastgesteld en waarvoor nog dekking moet worden gezocht.

Het gaat hierbij onder andere om verdere versterking van de woonkwaliteit en leefbaarheid door het creëren van aantrekkelijke ontmoetingsplekken in wijken via een transformatie en herschikking van het maatschappelijk vastgoed en het vergroenen van de stad.

Onderdeel daarvan is de herschikking van de maatschappelijke voorzieningen, waaronder onderwijs, sport en gemeenschapshuizen. Als eigenaar van het maatschappelijk vastgoed dient de gemeente de investeringen te dragen die benodigd zijn voor deze herschikking. Maar ook voor projecten zoals bijvoorbeeld Randwyck, Frontenpark, Tapijnkazerne, Stationstraverse zijn gemeentelijke investeringen nodig. Dit soms in aanvulling op private investeringen van betrokken private partijen en andere overheden. Besluitvorming daarover zal plaatsvinden in het kader van de integrale investeringsagenda en de begrotingscyclus van de gemeente Maastricht.

Frontenpark

Bassin en omgeving

7. Gebiedsbeschrijvingen

Het ruimtelijk plan voor Maastricht 2030 zal stapsgewijs en per (deel)project worden gerealiseerd. Daarbij zal soms gewacht moeten worden totdat zich kansen voordoen om een gebied te vernieuwen. Belangrijk is de ruimtelijke samenhang daarbij niet uit het oog te verliezen. In dit hoofdstuk is daarom de inzet op hoofdlijnen geschetst, met name bij het ontwerp van de publieke ruimte Ook staat beschreven wat het functieprofiel of bindend thema van het gebied is.

1. Binnenstad

Thema: Forum Maastricht

De binnenstad heeft meerdere functies. Het is de ontmoetingsplek voor alle Maastrichtenaars, het winkelend publiek, de bezoekers van de horeca etc. Het is de belangrijkste plek voor publieke evenementen en ook het gebied waar zich een groot deel van het culturele leven afspeelt. In die zin is de binnenstad het 'Forum' van de stad.

In de binnenstad ontstaan verschillende sferen. Ten noorden van het kernwinkelgebied ontwikkelt zich een dynamisch gebied rond het Bassin met zijn 19e eeuwse karakter en grootschalige gebouwen. Goed ontsloten vanaf de Noorderbrug en door de tram, die dwars door het gebied loopt. De zuidelijke binnenstad behoudt haar 'dromerige' middeleeuwse ka-

rakter. De sfeer wordt bepaald door de aanwezigheid van de universiteit en andere onderwijsinstellingen. De binnenstad wordt uitgebreid met het Frontenpark aan de noordzijde en aan de zuidzijde, waar het gebied van de Tapijnkazerne deels openbaar wordt en onderdeel van het Stadspark. De stad wordt zo meer met haar vesting verbonden.

De kwaliteit van de openbare ruimte wordt verbeterd. Onder andere door het aantal parkeerplaatsen op straat/maaiveld waar mogelijk te verminderen en het bezoekersparkeren meer vanuit de rand van de (binnen)stad te organiseren (Park&Walk/ Park&Ride). Belangrijk uitgangspunt voor bouwinitiatieven is de bijdrage aan (de levendigheid van) het binnenstedelijk woon-, werk- en verblijfsmilieu en de kwaliteit van de openbare ruimte. Wonen boven winkels speelt daar een belangrijke rol in.

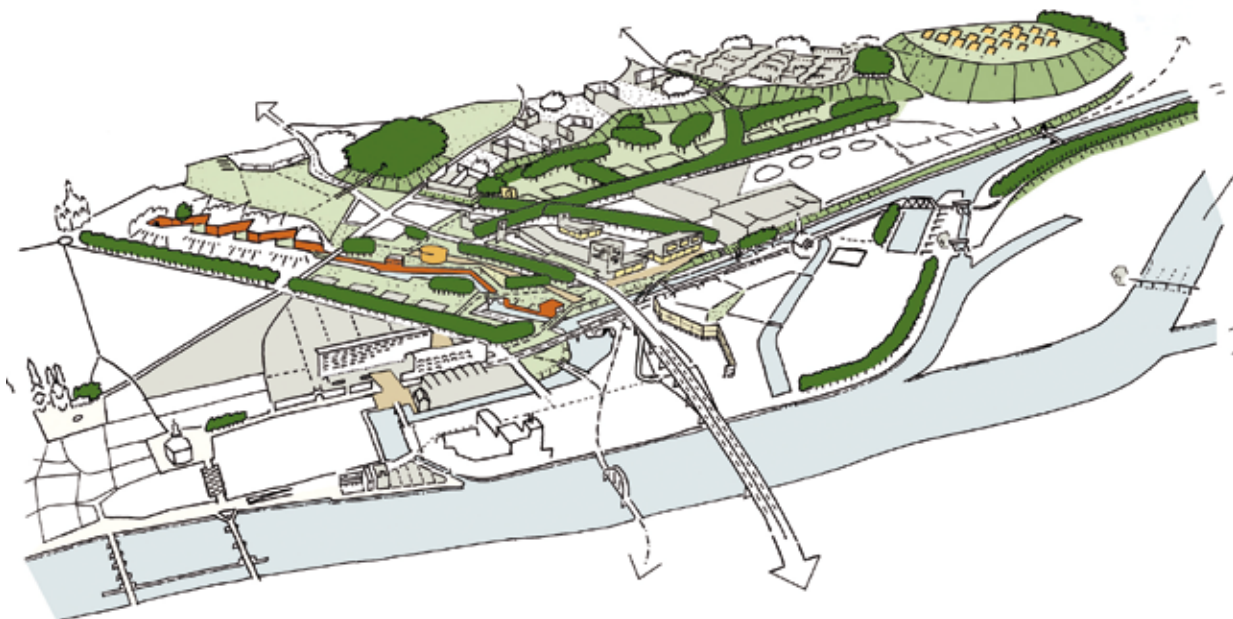
Tapijnkazerne

1.1 Belvédère, Bassin en Frontenpark

Thema: Dynamisch gebied met publiekstrekkers

De terreinen van en rond de voormalige fabrieken van de Sphinx aan de Boschstraat zullen in het kader van het project Belvédère worden herontwikkeld. Het Bassin als het culturele hart van het gebied. De realisatie van het cultuurcluster in de voormalige Timmerfabriek en de mogelijke concentratie van het kunstvakonderwijs (Quartier des Arts) zullen hieraan een belangrijke impuls geven.

De Hoge en Lage Fronten worden als onderdeel van de historische vestingwerken met elkaar verbonden. Dit gebied wordt ingericht als een nieuw Frontenpark dat direct verbonden is met de binnenstad. Het vormt een belangrijke schakel in het 'kralensnoer' tussen de concentratie van perifere detailhandel (PDV) in Bosscherveld en de grootschalige detailhandel (GDV) op het Sphinxterrein en de binnenstad. Hier ligt ook het zoekgebied voor een nieuw evenemententerrein en Park&Walk-voorzieningen. Met de situering van deze voorzieningen moet rekening worden gehouden met de unieke natuurwaarden van het gebied.

Schets Belvédère/Bassin/Frontenpark door Palmbout Urban Landscapes

Impressie 'Tapijnpark'

1.2 Tapijnkazerne

Thema: Openbare groene Campus

Het gebied van de voormalige Tapijnkazerne wordt grotendeels openbaar park. Dit completeert de parkengordel aan de zuidzijde van de binnenstad vanaf de Maasoever tot aan het Jekerdal. Gestreefd wordt naar een goede verbinding voor voetgangers en fietsers ter hoogte van de Prins Bisschopsingel. De monumentale gebouwen krijgen een nieuwe bestemming, bijvoorbeeld met functies die gerelateerd zijn aan de Universiteit Maastricht en culturele functies. Onderzocht wordt of hier ook een (ondergrondse) parkeervoorziening kan worden gecreëerd ten behoeve van de functies in dat deel van de binnenstad.

1.3 Maasoeveren

Thema westelijke oever: Levendige stedelijke kade.

De westelijke Maasoever wordt verder ontwikkeld als een stedelijke kade. Het is de bedoeling dat het gebied van de Wilhelminabrug tot aan de sluis bij het Bassin in het verlengde van de lage kade wordt heringericht als een doorlopende promenade langs het water. In de gebouwen bevindt zich een levendige “plint” met entrees en horeca. De halte van de tram krijgt op de hoge kade een prominente plek.

Thema oostelijke Maasoever: Groene parkachtige oever

De oostelijke Maasoever heeft een meer groen karakter. Nu loopt deze dood aan de noordpunt van het Griendpark. De wens is om in samenhang met de noodzakelijke verbreding van het winterbed van de Maas vanaf het Griendpark naar het Noorden toe een doorlopende groene oever te realiseren tot aan de sluis van het Julianakanaal.

Impressie van een groene Maasoever vanaf Griendpark naar de Grensmaas, in smanehang met meer ruimte voor de rivier.

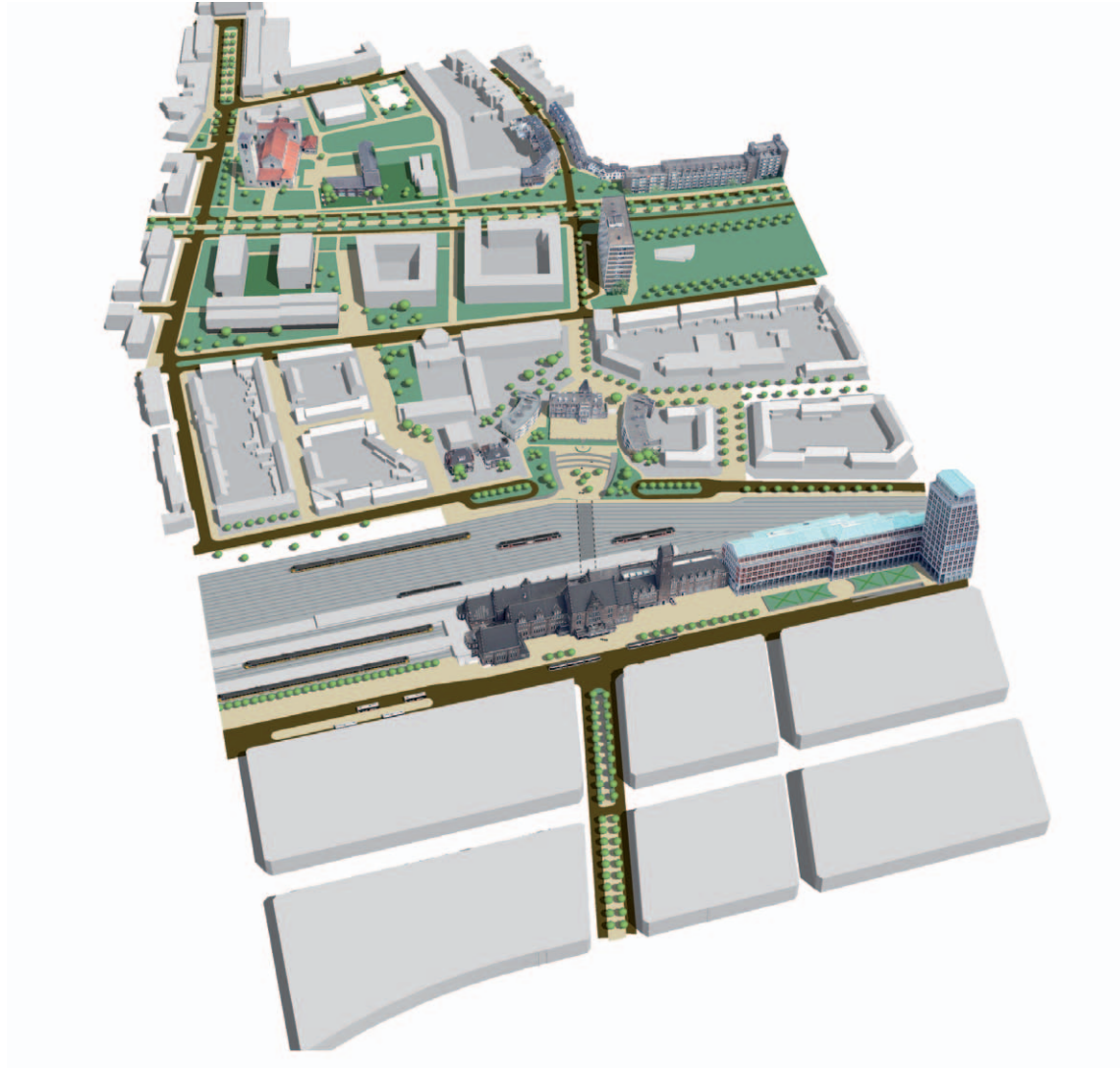
1.4 Stationsomgeving

Thema: Entree van de stad

Het Centraal Station wordt ontwikkeld als het belangrijkste OV-knooppunt. De eerste stap daarin is het realiseren van een nieuw bus- en tramstation. Daarnaast wordt ruimte gezocht voor een structurele verruiming van het aantal fietsenstallingen en de Park&Ride-voorziening. Belangrijk aandachtspunt daarbij is de auto-bereikbaarheid van het station. De

inzet is verder de attractiviteit van de Stationsstraat voor voetgangers te verhogen. De opgave voor de langere termijn is om het monumentale Stationsgebouw tot een schakel tussen binnenstad en het oostelijk stadsdeel te maken.

Daarvoor is een openbare bij voorkeur 'befietsbare' passerelle gewenst. Op langere termijn ligt aan de oostzijde, waar de passerelle uitmondt, de opgave om een tweede stationsplein te maken.

Impressie stationsomgeving en entree oostzijde via ondergrondse traverse

2. Stedelijk gebied

Thema: Wonen in de luwte van de binnenstad

Tussen de binnenstad en de subcentra bevindt zich het stedelijk gebied. Grofweg omvat dit de gebieden Wyckerpoort en Wittevrouwenveld aan de oostzijde en Blauwdorp en Brusselse Poort aan de westzijde. De kwaliteit is hier: 'Wonen in de luwte van de binnenstad'. Menging met niet-woonfuncties vindt met name plaats in de lokale centra of langs historische routes. De vernieuwing van deze buurten verloopt geleidelijk en is behalve van sloop en nieuwbouw ook afhankelijk van verkoop van corporatiewoningen. De

doelgroep bestaat, behalve uit de bestaande bewoners, uit starters en mensen van buiten de buurt of de stad die gericht zijn op de stedelijkheid van deze omgeving. Hoewel er onderscheid blijft bestaan tussen de buurten zullen deze toch, meer dan nu, onderdeel worden van het centrale stedelijke gebied. Daarbij spelen de verbindingen voor voetgangers en fietsers naar de binnenstad en de subcentra een grote rol. Uitgangspunt bij de vernieuwing is dat er in dit gebied meer ruimte wordt gecreëerd voor parkeren, water en groen. De sfeer is stedelijk: voortuinen ontbreken vaak, maar er zijn brede stoepen en er is ruimte voor straatbomen en plantsoenen.

Stedelijk gebied

2.1 Maastricht-Oost

Thema: de Groene Loper

In het oostelijk deel verandert de huidige A2 in een laan met stadswoningen, gemengd met woon-werkwoningen of kleinschalige kantoren. Deze laan (de Groene Loper) heeft naar het noorden toe een directe verbinding met de Geusselt (park met zwembad en

sportcomplex) en de Landgoederenzone. De inzet is de Groene Loper naar het zuiden toe door te trekken naar Randwyck-Noord met ziekenhuis, universiteit en MECC. De Groene Loper krijgt vanuit het centrale deel rond de Lourdeskerk goede verbindingen voor voetgangers en fietsers met het Centraal Station en binnenstad.

Groene loper

2.2 Maastricht-West

Thema: de Blauwe Loper

Ook in Blauwdorp/Mariaberg wordt gestreefd naar vernieuwing van delen van de woningvoorraad. Net als in Maastricht-Oost wordt een betere en veilige route naar de binnenstad gezien als katalysator voor deze vernieuwing. Deze verbinding wordt de Blauwe Loper genoemd en loopt in het verlengde van de Calvariestraat door in de wijk. Buurtvoorzieningen worden hieraan zoveel mogelijk gekoppeld.

Blauwe Loper

3. Subcentra

De huidige subcentra zijn Randwyck-Noord, Geusselt en Brusselsepoort/St. Annadal. Belvédère (omgeving Bassin en het zuidelijk deel van Bosscherveld) en Centrum Oost (tussen Centraal Station en de A2) zullen zich op termijn ook als subcentra gaan ontwikkelen. Deze subcentra zijn onderling zeer verschillend en hebben een andere positie in de stad. Randwyck-Noord is het belangrijkste subcentrum vanwege de internationale aantrekkingskracht en belangrijke economische positie. De Geusselt en Brusselsepoort/St. Annadal, evenals de toekomstige subcentra Bel-

védère en Centrum-Oost hebben een meer regionale aantrekkingskracht. Voor alle subcentra geldt echter dat deze een andere stedelijkheid dan de binnenstad kennen. De slenterende toerist ontbreekt hier veelal. De bezoekers zijn gericht op de hoofdfunctie van het gebied, zoals sport, winkels of werk. De opgave is om het huidige, vaak monofunctionele karakter van de subcentra te doorbreken, ze levendig en aantrekkelijk maken en door oriëntatie en routing beter te verbinden met de rest van de stad. Uiteraard behouden zij elk hun eigen signatuur en hoofdthema.

Randwyck-Noord, een van de subcentra

3.1 Randwyck-Noord

Thema: Kennisstad

Het hoofdthema in dit gebied is kennis: internationale diensten, hoger onderwijs, wetenschappelijk onderzoek, gezondheidszorg, congressen en beurzen. Het gebied is de kraamkamer van de Maastricht Health Campus. Daarnaast is Randwyck-Noord de grootste kantorenlocatie van Maastricht. Na de ondertunneling van de A2 is de ontsluiting per auto en per openbaar vervoer goed. De opgave is om de programma's in het gebied te versterken, een solide synergie van de diverse onderdelen tot stand te brengen en ook hier interessante ontmoetingsplekken te creëren.

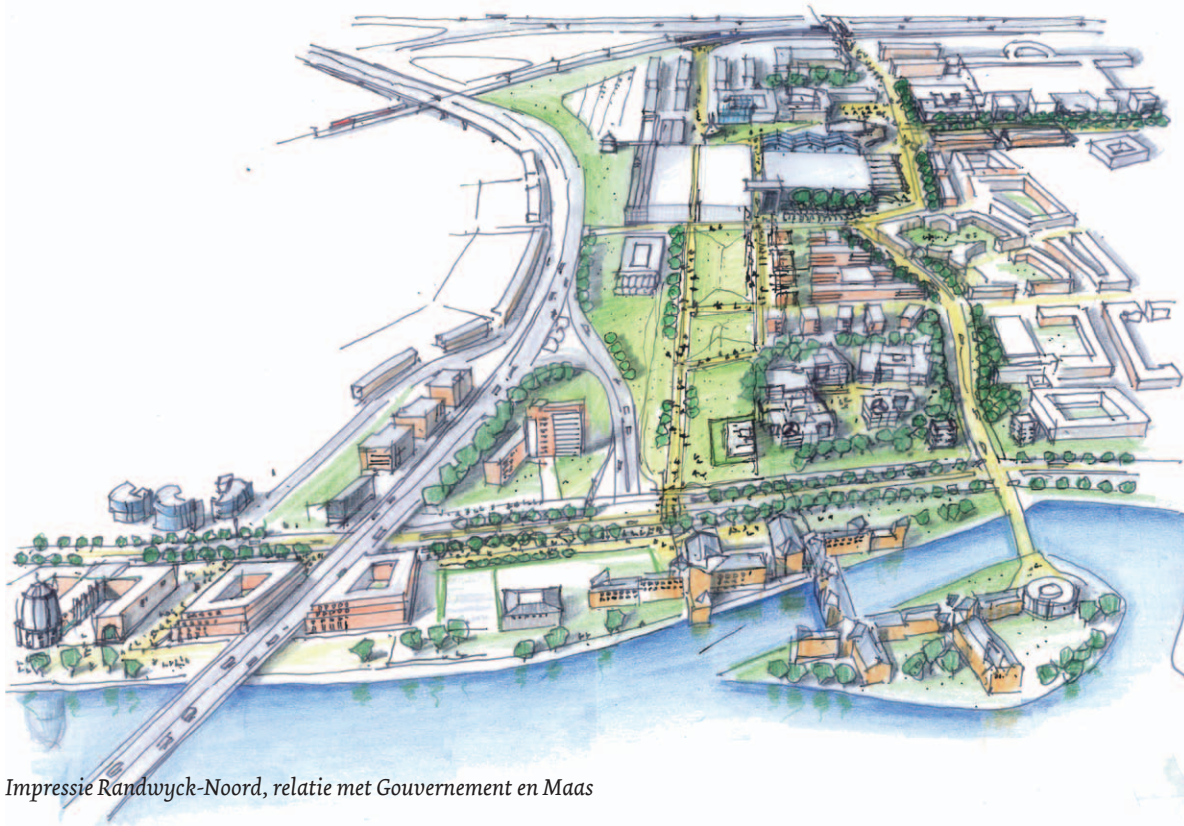
Zwaartepunt in de ontwikkeling zijn de gebieden parallel aan de A2 en de J.F.Kennedysingel, met als scharnierpunt het gebied tussen het treinstation, de zuidelijke ingang van het MECC en de noordelijke entree van het ziekenhuis. Hier moet het centrale plein van Randwyck komen; een duidelijk begrensd ruimte waarop zoveel mogelijk entrees

van de omliggende gebouwen georiënteerd zijn. Er is voldoende ruimte voor levendige functies en de 24-uurseconomie wordt er voelbaar.

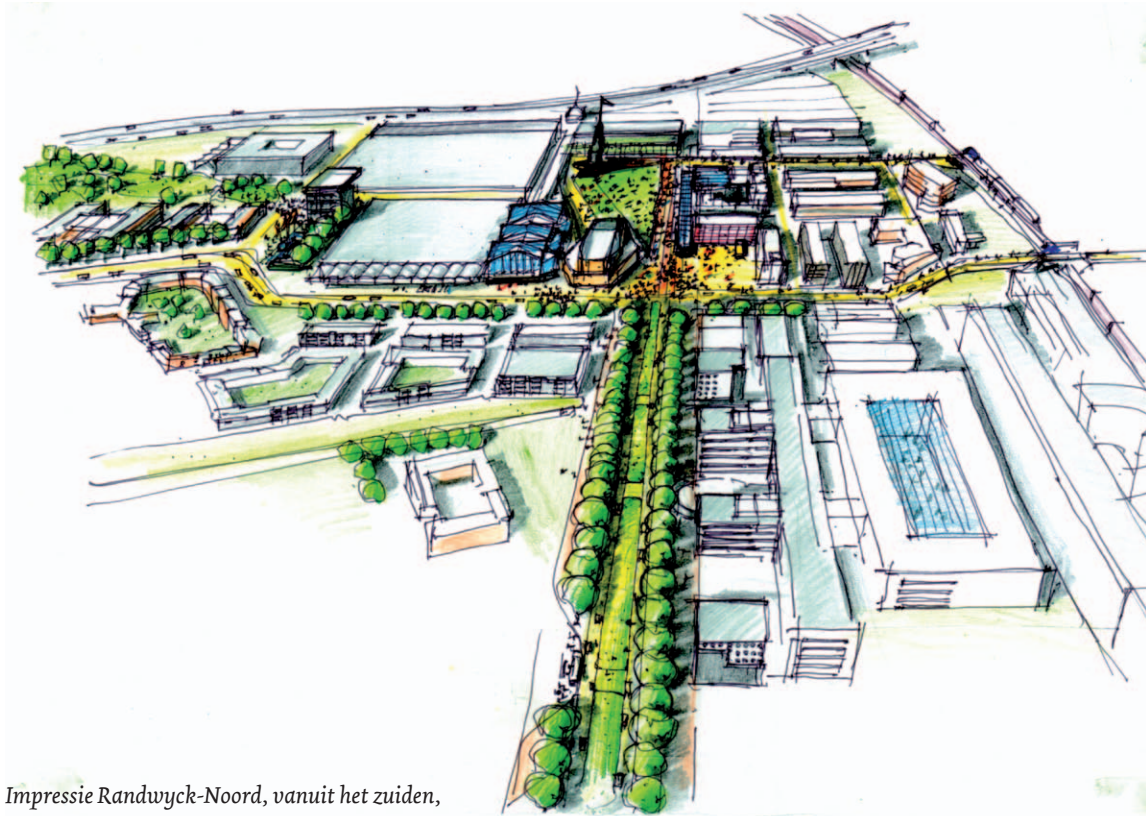
Goede verbindingen met de rest van de stad zijn doorslaggevend voor het succes van dit thema. Gestudeerd wordt op een betere ontsluiting en oriëntatie. Met name een waarneembare relatie met de Maas en de binnenstad ontbreekt. Een nieuw park tussen het voormalige gebouw van Dagblad De Limburger en de nieuwe vestiging van Mercedes vormt een belangrijke stap in het realiseren van deze relatie. Dit park is gericht naar het Gouvernement. De westelijke toegang van het MECC zou een prominentere rol moeten krijgen en zich eveneens kunnen oriënteren op dit nieuwe park. De Limburglaan zou tenslotte een karakter moeten krijgen vergelijkbaar met de Avenue Ceramique. Aan weerszijden van het J.F. Kennedytracé liggen over het algemeen ventwegen, met daaraan gebouwen die hun adres en dus ook hun voorkant hebben aan de ventweg. Dat beeld van aaneengesloten bebouwing en op de weg gerichte architectuur is het beeld van het J.F.Kennedytracé, ook bij het Europaplein.

Randwyck

Impressie Randwyck-Noord, relatie met Gouvernment en Maas

Impressie Randwyck-Noord, vanuit het zuiden, met centrale ontmoetingsruimte

3.2 Belvédère/Bosscherveld

Thema: Dynamisch gebied met publiekstrekkers

Het gebied Bosscherveld is momenteel een bedrijventerrein. Door het verleggen van de aanlanding van de Noorderbrug zal dit terrein veel beter ontsloten worden. Het zuidelijk deel van Bosscherveld is aangewezen als nieuwe locatie voor perifere detailhandel, waaronder bouwmarkten. Hierdoor ontstaat er ten noorden van het nieuwe tracé van de Noorderbrug een subcentrum. Dit moet samen met de ontwikkeling van het Sphinxterrein in de binnenstad een kralensnoer van sferen en programma's gaan vormen op beloopbare afstand van elkaar. De verwachting is dat Bosscherveld door deze aanpak geleidelijk gaat veranderen. Dat zal extra worden gestimuleerd door in dit gebied zoveel mogelijk vrijheid en experimenteeruimte te bieden. Hierdoor kunnen zich een grotere diversiteit aan bedrijven en andere kleinschalige vormen van werkgelegenheid in Belvédère vestigen.

Ook mengvormen van wonen en werken kunnen er een plek krijgen. De regionale bereikbaarheid per auto en openbaar vervoer (vanwege de tram Hasselt-Maastricht) is goed. Het wordt een zeer gemengd, kleurrijk en divers gebied. Een extra dimensie vormt het bindende thema 'duurzaamheid'. Aan de noordzijde van Bosscherveld komt namelijk de duurzame energiecentrale Limburg (DECL), waar duurzame energie wordt geproduceerd.

Vanaf het knooppunt Geusselt op de oostelijke Maasoever tot aan de toekomstige aansluiting op de nieuwe Bosscherlaan in Bosscherveld op de westelijke Maasoever komt het tracé van de Noorderbrug als een soort 'brug over de stad' te liggen. Er is geen directe aansluiting op de gebouwen langs de weg, die bij voorkeur in een groene setting op enige afstand van de weg staan. Voorkomen moet worden dat de gebouwen met hun 'achterkant' naar de weg staan. Aandachtspunt is de continuïteit en de kwaliteit van de kruisende noord-zuidroutes.

Verlegde Noorderbrug, PDV-locatie en tram

Brusselse Poort, voorkant naar West

3.3 Brusselse Poort / Sint Annadal

Thema: Hart van West

Dit gebied, met de rechtbank, het winkelcentrum Brusselse Poort, de onderwijslocaties, zorgfuncties, de Belastingdienst en de beide moskeeën is een belangrijke locatie op het gebied van onderwijs, werken en winkelen en functioneert als het hart van het westelijk stadsdeel. De rechtbank oriënteert zich op de St. Annalaan en de binnenstad. Het winkelcentrum Brusselsepoort zal zich meer dan nu gaan oriënteren op de woonbuurten in West.

De groene wiggen worden doorgezet tot aan het winkelcentrum. Ook de wig tussen Caberg en Malpertuis wordt als park via de Lucassingel verlengd. Wat nu de achterkant van het winkelcentrum is, wordt de voorkant. Er komt een entreeplein aan de zijde van Pottenberg. In deze omgeving zijn vormen van onderwijs, zorg en (zorggerelateerde) woningbouw denkbaar.

Hier ontstaat een volwaardig stadsdeelcentrum en een centrale ontmoetingsplek voor geheel West.

3.4 Centrum-Oost

Thema: Levendige verbinding tussen Oost en West

Het gebied tussen station en de toekomstige Groene Loper ontwikkelt zich tot een levendig gebied met een mix van wonen en regionale functies, zoals dienstverlening, onderwijs of stationsgerichte vergaderfaciliteiten. Dit gebied vormt ook de inleiding op een nieuwe traverse over of onder de sporen, waardoor een directe openbare verbinding met de binnenstad wordt gelegd. Aan de zijde van het Lourdesplein gaat het gebied over in het nieuwe winkelcentrum aan de Voltastraat.

Centrum Oost, omgeving Lourdesplein

3.5 Geusselt

Thema: Bewegepark

Het Geusseltpark, dat momenteel een anonieme restruimte is tussen de achterkant van het voetbalstadion en de sportvelden, maakt een metamorfose door. De belangrijkste opgave is om van het park een levendige publieke ruimte te maken. Dat wordt bereikt op twee manieren: meer publieke functies en een betere routing. Met de komst van het zwembad wordt centraal in het park een publiekstrekker gecreëerd, die tot ver in de avond en in de weekenden voor levendigheid zorgt. De nieuwe dynamiek wordt verder versterkt door de komst van het United World College Maastricht (UWCM). Ook de woningen zorgen voor meer gebruikers van het park, evenals voor sociale controle en een gevoel van veiligheid.

De drager van deze vernieuwing is de Groene Loper, die vanuit de stad komend onder de Terblijterweg door centraal in het Geusseltpark uitkomt. Daar buigt de Groene Loper af en vormt naar het noorden toe een verbinding met de Landgoederenzone. Vanaf het centrale punt komt er ook een prominente wandel- en fietsroute door het park, die langs de Ambyvijver naar de oostzijde van de stad voert. Rondom het stadion is ruimte voor de gemeentelijke sporthal en programma's op het gebied van sport, leisure, horeca, wellness, onderwijs en wonen. Nieuwe functies zijn bij voorkeur aanvullend op het hoofdthema van dit gebied: Sport. Daarnaast is de Geusselt ook een werklocatie. Als er (veel) vraag blijkt te zijn naar kantoren is de omgeving van de Geusselt een goede zichtlocatie langs de A2. Maar er moet dan wel gezocht worden naar mogelijkheden om de regionale ontsluiting met het openbaar vervoer te verbeteren.

Masterplan Geusseltpark (Feddes - Olthof) met Groene Loper

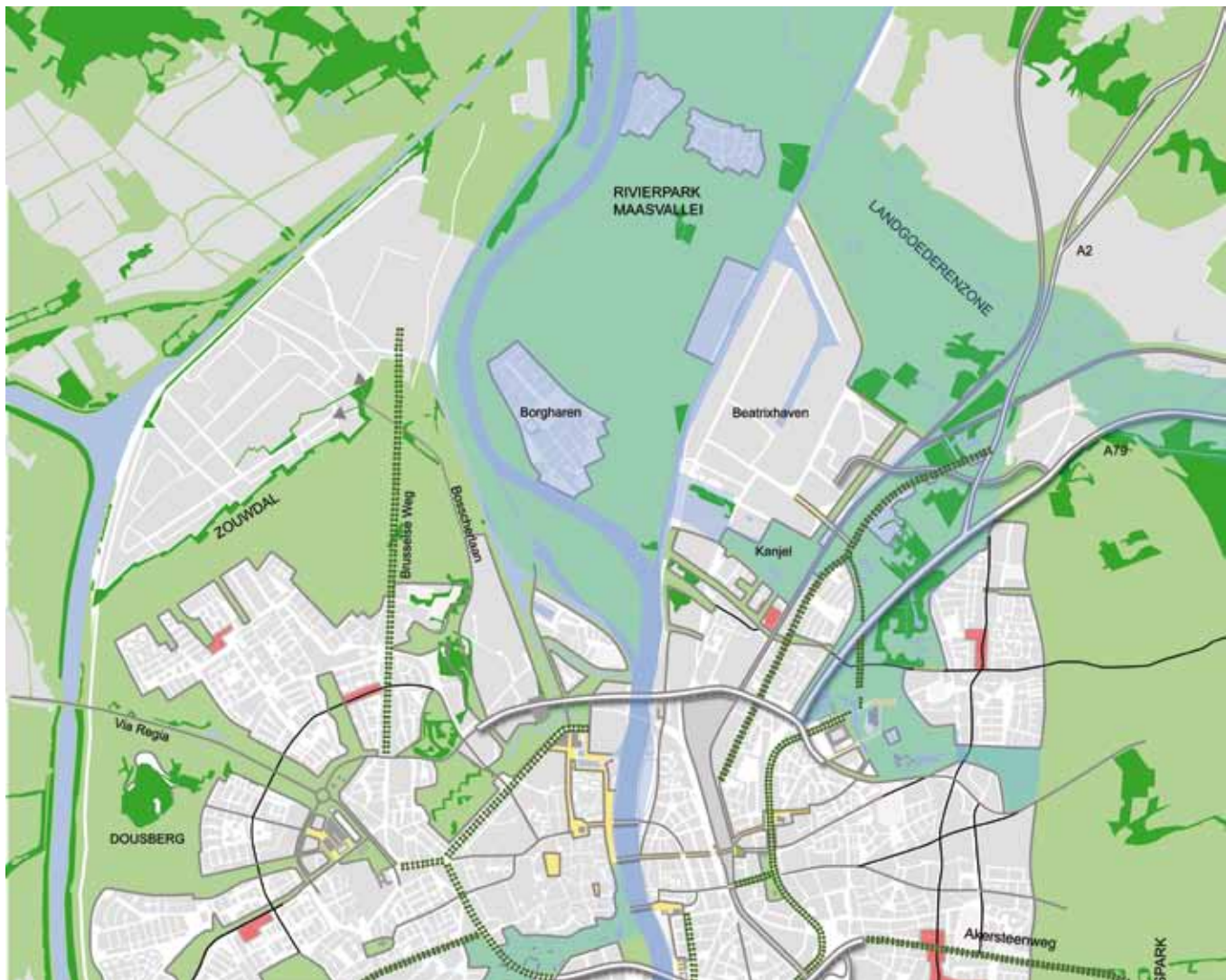
4. Stadsrandgebieden

Thema: Wonen in het groen

Dit zijn de woon- en werkgebieden buiten het centraal stedelijk gebied. De kwaliteit daarvan wordt bepaald door de nabijheid van het landschap. Het wonen vindt overwegend plaats in grondgebonden woningen, waarvan de tuin ook het groene karakter van de buurt mee bepaalt. Uitzondering daarop vormen de oude dorpskernen en linten, waar vaak een meer compacte bouw met een agrarisch karakter aanwezig is. De opgave is om landschap en stad met elkaar te verweven, door duidelijke randen te

maken en in sommige gevallen het landschap via groene longen de stad in te laten dringen. Sommige woongebieden zullen nauwelijks veranderen, andere zullen via kleinschalige herstructurering worden verdund, waarbij meer ruimte komt voor water, groen en parkeren. Het aandeel gestapelde bouw zal waarschijnlijk afnemen.

Niet iedere buurt zal zijn voorzieningen kunnen behouden. Er worden plekken aangewezen waar de voorzieningen worden gebundeld. Deze centra ontwikkelen zich tot goede en veilig toegankelijke levendige ontmoetingsplaatsen.

Stadsrandgebieden Noord

4.1 West

Thema: Wonen langs groene wigg

Het landschap wordt gevormd door het Zouwdal en het grensgebied met België, waarin de Dousberg ligt. Het Zouwdal wordt gedomineerd door de Belgische industrie en de grootschalige windturbines. Er vindt een uitbreiding plaats van bedrijventerrein Lanakerveld op Nederlands grondgebied. Door dit een robuuste groene rand te geven, wordt die aanblik verzacht. Maar de kracht van het Zouwdal ligt in zijn lengterichting: het zicht op de Grensmaas. Aan de randen van het Zouwdal komen nieuwe fiets- en wandelpaden, die moeten gaan aansluiten op de nieuwe fietsverbinding over de Maas bij de stuw van Borgharen. Gestreefd wordt naar een groene verbinding met de Via Regia. De Dousberg heeft het karakter van een publiek toegankelijk groengebied met een golfterrein, sportfaciliteiten en ondersteunende verblijfsrecreatie.

Het landschap dringt in West via drie groene wigg (Klokbekerstraat, Via Regia, Wide Lancken) diep tot in de stad door. Het is de uitdaging om deze groengebieden meer verblijfskwaliteit te geven en ook elk een duidelijke identiteit. Het groengebied langs de Lucassingel wordt een verbindende schakel

in de groenstructuur en krijgt als buurtpark een functie voor de wijk Brusselse Poort. Malberg wordt getransformeerd tot een wijk met meer grondgebonden woningen. In het kader van de herstructurering wordt tevens aan de rand van Malberg een aantal nieuwe groene wigg gerealiseerd, die vanaf het Zouwdal het gebied inlopen.

Caberg, Malpertuis, Pottenberg, Belfort en Maria-berg vormen samen een ring van cultuurhistorisch interessante parochiewijken. Ze liggen rondom de groene wigg en gaan zich richten op het hart van West: het winkelcentrum Brusselse Poort. De centra van Caberg en Belfort worden als ontmoetingsplek versterkt.

De wijken kenmerken zich door ruime groene openbare gebieden, die als een soort "groene vloer" samen de entourage vormen voor middelhoge appartementenbouw. Bij de herstructurering is deze stedenbouwkundige opzet met de groene wigg en de ritmische bomenrijen, alsmede de afwisseling tussen de markante middelhoogbouw en de laagbouwgebieden, uitgangspunt. Bij eventuele sloop/nieuwbouw wordt nadrukkelijk verwezen naar de architectonische stijlkenmerken van het gebied. In Oud Caberg, Daalhof en Hazendans zijn geen grote structuurveranderingen aan de orde.

Inrichtingsplan wijkpark Caberg

Zouwdal

4.2 Noord

Thema: Zicht op het water

Het winterbed van de Maas ten noorden van Maastricht ontwikkelt zich via de uitvoering van de plannen voor het Rivierpark Maasvallei tot een nat natuurgebied. In dit gebied liggen de kernen Borgharen en Itteren, die via kaden zijn beschermd tegen hoogwater. Gestreefd wordt naar betere fietsverbindingen vanuit dit gebied naar de rest van de stad. Enerzijds van Borgharen naar Boschpoort; anderzijds via de sluis van Limmel.

Op de westelijke Maasoever wordt een vernieuwde Bosscherlaan de nieuwe invalsweg vanuit België. Die komt te liggen in het eerder beschreven gebied Bosscherveld. Hierdoor neemt de leefkwaliteit van de woonwijk Boschpoort enorm toe. Het raamwerk van water (Zuid Willemsvaart, Lage Fronten, Bassin) en groen (Steilrand, Hoge en Lage Fronten, Fort Willem) wordt verder gecompleteerd.

Op de oostelijk Maasoever wordt gestreefd naar de herontwikkeling van het terrein Trega/Zinkwit. Op het noordelijk deel hiervan kan op termijn een ont-

spannen en groen woongebied ontstaan, georiënteerd op de Maas. Op het zuidelijk deel, aansluitend aan de Noorderbrug zijn functies denkbaar in de sfeer van lichte bedrijvigheid, garages, groothandel etc. De buurt Limmel krijgt hiermee ook een relatie met de Maasoever. Het is de bedoeling dat deze Maasoever een groene inrichting krijgt met een fietsverbinding richting Borgharen en Grensmaas.

Aan de noordzijde van Maastricht ligt de Beatrixhaven. Dit bedrijventerrein krijgt een directe ontsluiting vanaf de A2 en de A79. Het gebied is met name bedoeld voor de bedrijven in de zwaardere milieucategorieën en bedrijven die baat hebben bij aan- en/of afvoer via water en spoor. Een revitaliseringstraject is ingezet. Dat moet zorgen voor ruimtewinst voor vestiging van (nieuwe) zware bedrijvigheid. Het traject bestaat uit herstructurering van bedrijfskavels, het versterken van de multi-modale bereikbaarheid (water, spoor, weg) en kwaliteitsverbetering. In het zuiden wordt het bedrijventerrein afgescheiden van Limmel via de Kanjelzone. Hierin is de rioolwaterzuivering gelegen. Het is de bedoeling deze groene zone te versterken.

Grensmaas

Beatrixhaven

Vaeshartelt

4.3 Noordoost

Thema: Wonen nabij de landgoederen

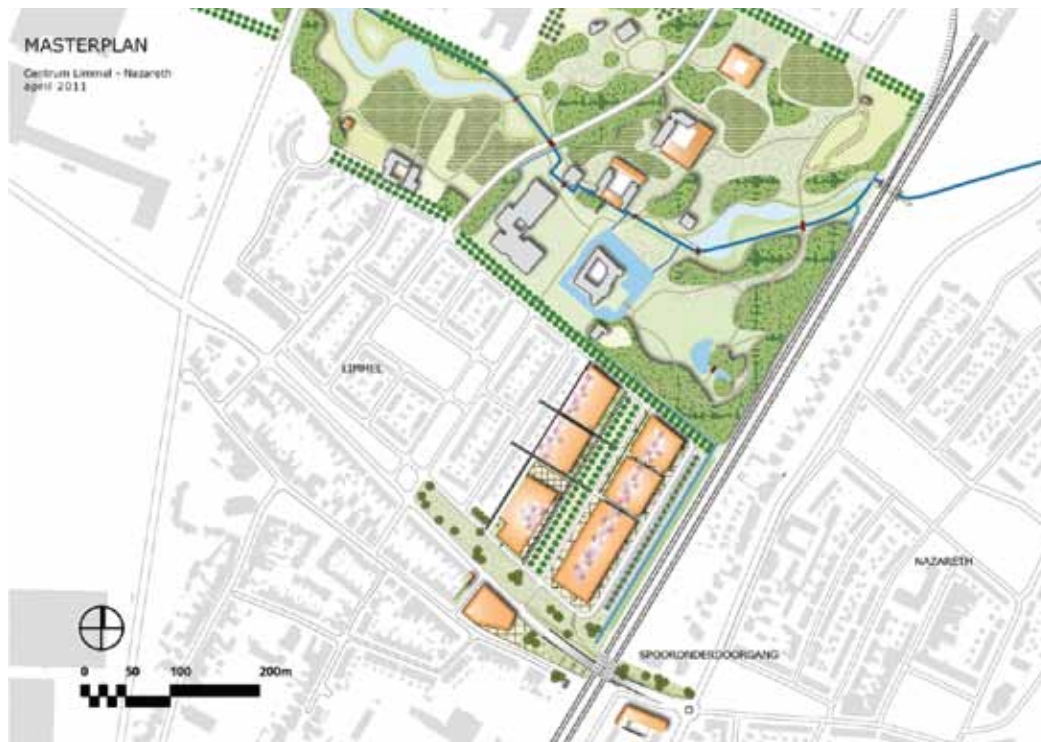
Het landschap wordt met name gevormd door de Landgoederenzone en het Geusseltpark. Deze worden over de A2 via de Groene Loper met elkaar verbonden. De Groene Loper sluit via een onderdoorgang bij het nieuwe treinstation Maastricht-Noord aan op het verlengde van de Beukenlaan, die naar Vaeshartelt leidt. Het landschap wordt hier gekenmerkt door de aanwezigheid van

landgoederen, monumentale bomenrijen en waterlopen. De landbouw zal steeds meer het karakter krijgen van stadslandbouw, die zich richt op streek-eigen producten. De opgave is nieuwe concepten te vinden voor de landgoederen, maar ook om de toegankelijkheid van het totale gebied te verbeteren.

Dat kan door het realiseren van verbindingen voor het langzaam verkeer om zo de toeristisch-recreatieve waarde te vergroten.

Lightrail halte Maastricht-Noord

Centrumplan Limmel-Nazareth

Spoorwegeronderdoorgang Balijeweg

Limmel en Nazareth worden beter met elkaar verbonden door een ruime onderdoorgang onder de spoorlijnen. Hier, op de zogenaamde Hoolhoeslocatie komt ook het nieuwe centrum met winkels en kindcentrum. De hoogspanningslijnen gaan ondergronds. Het centrum richt zich op de Balijeweg als verbindende schakel tussen de twee buurten. De bebouwingsrand van Nazareth blijft georiënteerd op het Geusselpark. In Nazareth-Noord vindt een herstructureringsplaats met als inzet verdunning van de bebouwing. Zo wordt er ruimte gemaakt voor parkeren op eigen terrein en voor groen in de openbare ruimte.

Amby wordt aan de noordoostzijde afgebouwd via de woningbouw op Hagerhof en Ambyerveld.

4.4 Oost

Thema: Wonen aan het terraspark

In het oosten wordt het landschap gedomineerd door het Terraspark, dat vanaf het Heuvelland tot aan de stadsrand (Oude Molenweg) loopt. Uitgangspunt blijft de relatieve openheid van het middenteras, met als contrast de beboste hellingen naar het hoogterras. Het beleid is er op gericht de kwaliteit van dit gebied te behouden en - eventueel met behulp van particuliere initiatieven - het ecologische en recreatieve netwerk te verbeteren. Het is mogelijk dat plaatselijk waterbuffers worden aangelegd om de afvoer vanuit de grubben en droogdalen (tijdelijk) op te vangen. Binnen de stad zijn in Heer, Scharn, Eyldergaard en De Heeg geen grote structuurveranderingen aan de orde.

Uitzicht vanaf het terraspark over de stad

Stadsrandgebieden Zuid

4.6 Zuidoost

Thema: Wonen langs de Maasoever

Het zuidelijke Maasdal heeft een sterk recreatief karakter. Het loopt vanaf Maastricht door tot aan het dagstrand in Oost-Maarland. De opgave is om in dit gebied, met campings, jachthavens en natuur, meer samenhang te creëren. Waarbij ook de beleving vanaf de provinciale weg wordt versterkt door middel van doorzichten naar de Maas. Samen met de gemeente Eijsden-Margraten zal een landschappelijke visie worden opgesteld voor het overgangsgedebied Maastricht-Eijsden.

Een specifieke ontwerppoging is het groengebied tussen de Molensingel en Heugem, dat uitmondt in het sportpark. Het moet gekoppeld aan het groen in Randwyck-Noord één samenhangend groengebied worden.

Het bedrijventerrein Randwyck-Zuid behoudt zijn functie. Het bedrijventerrein Maastricht-Eijsden is bouwrijp en dient ter opvang van de behoefte aan bedrijventerreinen in de komende jaren. In tegenstelling tot de Beatrixhaven krijgt het terrein een groene uitstraling door bomen en hagen.

Zuidelijk Maasdal: recreatief karakter

4.5 Zuidwest

Thema: Wonen langs de dalranden

Het landschap wordt gevormd door de St. Pietersberg, Jekerdal en Cannerberg. Met name de St. Pietersberg is - naast het uitloopgebied van St. Pieter - een recreatief-toeristische trekpleister. Fasegewijs zal de ENCI (Eerste Nederlandse Cement Industrie) haar activiteiten hier verminderen en zal de groeve worden ingericht als natuurterrein. Conform het transformatieplan zal het huidige fabrieksterrein deels een bedrijfsmatige functie houden, deels zal een natuur- en cultuurhistorische ontwikkeling plaatsvinden. Het gebied heeft vanwege de geologische situatie de potentie uit te groeien tot een belangrijke toeristische trekpleister. In St. Pieter, Jekerdal, Biesland, Campagne en Wolder zijn geen grote structuurveranderingen aan de orde.

Jekerpark

Colofon

Uitgave	Gemeente Maastricht
Auteurs	Tima van der Linden, Onno de Jong, Jake Wiersma, Math Wijnands
Kaartproductie	Jake Wiersma, Herman Peeters, Eliane Janssen
Fotografie	Onno de Jong, Paul Rutten, Richard Hanssen
Vormgeving	Annemarie Mans
Druk	Andi Druk

De Structuurvisie Maastricht 2030 bestaat uit twee delen. In dit eerste deel worden op hoofdlijnen de ambities voor het ruimtelijk beleid beschreven. Het tweede deel van de structuurvisie is te vinden op www.maastricht.nl. Dat deel bevat de nadere uitwerking van de sectorale beleidsopgaven per thema en geeft zo inzicht in de totale 'beleidsboom' die ten grondslag ligt aan het ruimtelijk beleid.

Deze structuurvisie is tot stand gekomen via een uitgebreid participatieproces. De gemeente Maastricht bedankt iedereen die aan dat proces heeft deelgenomen en zo een bijdrage heeft geleverd aan deze structuurvisie.

Maastricht, juli 2012

